
HET SOLDATENLIEF

René Gybels

Toneelmanuscript

RG

René Gybels
Baandries 5
3583 PAAL
Tel. 011/42 64 05

Annick Gybels
Wijnpeerstraat 7
9820 MERELBEKE
Tel. 09/232 25 05

Bestellingen: rene.gybels@skynet.be
annick.gybels@gmail.com

Website: renegybels.wixsite.com/toneel

HET SOLDATENLIEF

OF

NORA VON TABORA

BLIJSPEL IN VIER BEDRIJVEN

DOOR

RENÉ GYBELS

2001

Tweede, door de auteur herziene versie, in 2007

Dit toneelstuk wordt u uitsluitend ter lezing overgemaakt. Niets uit deze uitgave mag worden gekopieerd of verveelvoudigd met de oog op de uitvoering van het stuk en/of worden openbaar gemaakt op welke wijze ook zonder voorafgaande toestemming van de auteur of zijn gevolmachtigde.

Indien u het stuk wenst te spelen.

Indien u een digitale tekst ter lezing werd overgemaakt, ontvangt u een geschreven toelating om het stuk te verveelvoudigen op zoveel exemplaren als nodig voor het opvoeren van het stuk samen met het formulier “Aanvraag tot toelating” met de nodige richtlijnen inzake auteursrechten.

Indien u niet in het bezit bent van de tekst ontvangt u op eenvoudig schriftelijk, telefonisch of elektronisch verzoek, gericht aan René of Annick Gybels, GRATIS een digitale of een losbladige brochure. Hierbij ontvangt u eveneens een geschreven toelating om het stuk te verveelvoudigen op zoveel exemplaren als nodig voor het opvoeren van het stuk samen met het formulier “Aanvraag tot toelating” met de nodige richtlijnen inzake auteursrechten.

Contactpersonen: René Gybels Baandries 5 3583 Paal

Tel. 011/42 64 05

Annick Gybels Wijnpeerstraat 7 9820 Merelbeke

Tel. 09/232 25 05

Bestellingen: rene.gybels@skynet.be
annick.gybels@gmail.com

Website: renegybels.wixsite.com/toneel

PERSONAGES

(5 dames - 3 heren)

Lowie Vandersteen: ongeveer 60 jaar.

Een gepensioneerde arbeider, enigszins naïef. Hij scheidt graag op over zijn legerdienst en vooral over zijn kennis van radiotelegrafie en seinen met Morse.

Rosalie, zijn vrouw: ongeveer 60 jaar.

Een volkswrouw, eenvoudig maar net gekleed.

Marleentje, hun kleindochter: ongeveer 20 jaar.

Een vrolijk fris meisje.

Free, de cafébaas: 40 à 45 jaar.

Als cafébaas is hij net gekleed en is er een duidelijk verschil merkbaar met de gepensioneerde Lowie.

Frieda, de vrouw van Free: ongeveer 40 jaar. Als cafébazin is zij opgekleed en heeft zij een verzorgd uiterlijk.

Nora von Tabora: ongeveer 60 jaar.

Zij draagt opvallende maar duidelijk goedkope kleding, oorbellen en halssnoer. Zij is fel geschminkt om haar leeftijd te verbergen. Zij spreekt Nederlands met Duitse tongval en doorspekt met Duitse woorden.

Trudie, haar dochter: ongeveer 40 jaar.

Wat haar uiterlijk betreft is zij vergelijkbaar met haar moeder. Haar Nederlands is beter maar haar tongval en het sporadische gebruik van Duitse woorden verraden haar afkomst.

Siegfried, zoon van Trudie: ongeveer 20 jaar.

Hij draagt een te lange korte broek, hoge schoenen en een hemd met schouderstukken. Hij lijkt zo weg gestapt uit een jeugdkamp. Zijn taal is vergelijkbaar met deze van zijn moeder.

DECOR

Een gerieflijke leefkamer zonder al te veel luxe.

Linksvoor zien we een trap met twee of drie treden die via een kleine overloop naar de logeerkamer leidt.

Linksachter is een deur met toegang tot de bergplaats en de zolderkamer. .

In de achterwand zien we een deur met aan weerszijden een raam dat op de straat uitgeeft. De ramen kunnen worden afgesloten met een overgordijn.

Rechtsachter is een deur die uitgeeft op een gang die naar het toilet en naar de slaapkamer leidt.

Rechtsvoor is een deur naar de keuken.

Deze indeling is een richtlijn en kan naargelang de mogelijkheden aangepast worden.

Als strikt noodzakelijk meubilair staat er linksvoor bij het trapje een canapé en tegen de wand een kast met de drank. Rechtsvoor bij de keukendeur staat een ronde tafel met drie stoelen.

Als verlichting worden enkele staande lampen of muurlampjes voorzien, zeker aan de trap naar de logeerkamer en aan de deur rechtsachter die naar de slaapkamer leidt. De

muurlampjes kunnen ontstoken en gedoofd worden met een schakelaar naast de deur van de logeerkamer en de deur rechtsachter. Achter de ramen wordt verlichting voorzien als straatverlichting.

De leefkamer wordt verder aangekleed naar ieders smaak.

KORTE INHOUD

Rosalie heeft de Lourdesreis van de Boerinnenbond gewonnen en vertrekt samen met haar buurvrouw, cafébazin Frieda op bedevaart. De mannen, Lowie en Free de cafébaas, blijven alleen achter.

Rosalie is nauwelijks de deur uit of Lowie krijgt, na veertig jaar, onverwacht het bezoek van Nora, zijn oud Duits soldatenlief. De vreugde om het weerzien is groot. Lowie kan zijn geluk niet op als Nora uitpakt met verrassend nieuws. Hij is de vader van haar dochter en de grootvader van haar kleinzoon. Zijn enthousiasme koelt flink af wanneer Nora haar voornemen kenbaar maakt om bij hem in te trekken. Lowie en Free hebben haar immers verteld dat hun vrouwen bij O.L.Vrouwke zijn. Volgens Nora is dat nergens anders dan in de hemel. Haar oude liefde is dus beschikbaar.

Lowie laat zich overhalen om Nora in huis te nemen op voorwaarde dat het maar voor enkele dagen is. Nora moet goed en wel terug in Duitsland zijn vooraleer Rosalie terug is. De eerste nacht laat Lowie zich verleiden tot een slippertje. Hij wordt hierbij betrappt door Marleentje, zijn kleindochter. Om alle verdere problemen te vermijden vraagt hij Nora om direct te vertrekken.

Nora is echter vastbesloten te blijven en heeft haar dochter Trudie en kleinzoon Siegfried laten overkomen. Lowie zit nu dik in de knoei. Ook Free geraakt in het avontuur verwickeld. Trudie vindt in hem de geschikte kandidaat om haar twee exen op te volgen. Free laat zich vangen en Trudie neemt haar intrek bij Free in het café.

Het onvermijdelijke in dergelijke gevallen gebeurt. Frieda wordt ziek in Lourdes en vier dagen na hun vertrek zijn Rosalie en Frieda weer thuis. Free wordt overrompeld en bekent de hele zaak. Rosalie ontmoet eerst Nora. Deze, in de waan dat Rosalie de schoonzuster is van Lowie, vertelt haar het hele gebeuren in geuren en kleuren.

Lowie verschiet zich bijna een bult bij het zien van Rosalie. Zij houdt zich van den domme en Lowie, onwetend van wat voorafging, liegt en fantaseert tegen de sterren op. Tot Rosalie hem met de waarheid confronteert en hem prompt de deur wijst. Lowie slaagt er echter in het paspoort van Trudie te bemachtigen. Hieruit blijkt dat hij niet de vader van Trudie kan zijn. Rosalie houdt grote schoonmaak. Na Lowie moeten de Duitsers het huis uit. En liefst voorgoed.

De kleinkinderen Marleentje en Siegfried strooien echter roet in het eten. Zij hebben elkaar gevonden en plannen gemaakt voor de toekomst. Na een voorlopig afscheid moet de tijd raad brengen.

Lowie onderneemt een ultieme poging om alles bij te leggen met Rosalie. Hij heeft toch geen buitenechtelijk kind. Na veel bidden en smeken om vergiffenis geeft Rosalie hem een nieuwe kans. Maar wel onder duidelijke voorwaarden.

NOOT

- Datums moeten eventueel aangepast worden. Aangezien met het verstrijken van de jaren de bezettingsperiode in Duitsland steeds verder weg ligt, kan het jaar, waarin het stuk zich afspeelt, vast gesitueerd worden in het jaar 2000.

- In het stuk doen zich enkele stille momenten voor. Het is aanbevolen deze op te vullen met passende achtergrondmuziek.

E E R S T E B E D R I J F .

Eerste tafereel: Lowie - Rosalie - Free - Frieda.

(Rosalie staat achter de tafel. Haar valies ligt open voor haar. Ze controleert of ze alles heeft om op reis te gaan. Lowie zit in de zetel met een krant.)

ROSALIE: Ik heb mijn slaapkleed, dus kan ik slapen. Ik heb mijn toiletgerief, dus kan ik mij wassen. Ik heb mijn nieuw kleed, dus kan ik gaan eten. En een dunne bloes voor schoon weer, een dikke trui voor slecht weer en een regenjas voor als het moest regenen. En hier nog een paar wandelschoenen om geen blaren te lopen, sloeffen voor als ik dikke voeten krijg, zakdoeken, zeven paar kousen, zeven onderbroeken. Zou dat genoeg zijn Lowie, zeven onderbroeken?

LOWIE: Hoe lang blijft ge weg?

ROSALIE: Zeven dagen, dat weet ge toch.

LOWIE: Dan is dat zeker genoeg.

ROSALIE: Denkt ge dat?

LOWIE: Ge gaat er toch maar één per dag aandoen?

ROSALIE: Natuurlijk. Dat doe ik hier toch ook.

LOWIE: Wel dan?

ROSALIE: Ge hebt beter te veel bij dan te weinig.

LOWIE: Zijt ge bang voor een accidentje?

ROSALIE: Een accidentje? Wat zou er kunnen gebeuren?

LOWIE: Ge weet maar nooit. Met dat vreemde eten en zo.

ROSALIE: Ge hebt gelijk jong. Ik pak er nog een stuk of drie mee op reserve.

(Rosalie gaat af in de gang rechtsachter.)

LOWIE: Amai, maak dat mee zeg. Een boerin van de buiten die op reis gaat. En naar Lourdes nog wel. Normaal zou ze dat nooit doen. Maar wint madame toch wel de Lourdesreis van de Boerinnenbond zeker. En blij dat ze was! En maar kakelen, nog erger dan een kiekeken dat haar ei juist kwijt is. Tot ze begon te beseffen dat ze zeven dagen alleen van huis moest. Eerst wilde ze terug krabbelen. Maar gewonnen is gewonnen en gratis voor niets laat ge niet liggen. Maar van de andere kant, alleen is maar alleen. En dus moest Lowie mee naar Lourdes. Maar dat ziet ge van hier zeg. Hoewel het niet veel heeft gescheeld. Weken aan een stuk heeft ze mijne kop zot gezaagd tot ik op de duur nog 'ja' zou gezegd hebben. Intussen ging ze ook haar nood klagen bij Frieda van Free van 't café "De Staminee", hier vlakbij op het plein. Ge kent dat wel hè. Zo van: "Ik zou doodgraag meegaan. Maar alleen durf ik niet. En onze Lowie die wil maar niet". En op de duur heeft Frieda in mijn plaats 'ja' gezegd. Free was daar in het begin niet gelukkig mee. Hij staat liever voor dan achter de toog. En als Frieda vertrok zou dat juist andersom zijn. Tot ons Rosalie met de oplossing kwam. Marleentje van onze Frans, dat is mijn kleindochter, zou 's avonds toch kunnen helpen. Ons Marleentje vroeg niet liever. En zo was de zaak rond. En was ik voorgoed van het gezaag af.

(Rosalie komt terug uit de gang met drie onderbroeken.)

ROSALIE: Voila, ik speel zeker. Zou ik nu alles hebben? Eens kijken: Ik heb mijn slaapkleed...

LOWIE: Dus kunt ge slapen.

ROSALIE: En mijn toiletgerief.

LOWIE: Dus kunt ge u wassen. En ge hebt uw nieuw kleed, een dunne bloes, een dikke trui, een regenjas, wandelschoenen, sloefen, zakdoeken, kousen en... onderbroeken, genoeg voor anderhalf per dag.

ROSALIE: Zo moet ge nu ook niet beginnen hè. Ik ben al zenuwachtig genoeg.

LOWIE: En als gij zo blijft voortdoen, komt ge nog te laat ook.

ROSALIE: Maar ik wil zeker zijn dat ik niets vergeet.

LOWIE: En ik wil zeker zijn dat ge de bus niet mist. Seffens moet Frieda nog wachten.

(Frieda en Free komen links voorbij het raam.)

LOWIE: Daar zijn ze al! *(Lowie komt Rosalie te hulp.)* Kom hier, valies toe en maak dat ge weg zijt.

ROSALIE: Ik moet eerst nog eens rap naar het toilet.

LOWIE: Al weer? Waar blijft ge het halen?

ROSALIE: Zenuwen. Zo lang in die bus zeg.

(Rosalie verdwijnt in de gang rechtsachter. Frieda en Free komen binnen.)

FRIEDA: Allee waar blijft ze?

LOWIE: Even naar achter. Ze is lek van de zenuwen.

FRIEDA: Zenuwen? Dat bestaat niet.

FREE: Zwijg maar gij. Gij hebt zelf een plasmarathon gelopen.

FRIEDA: Als ge moet dan moet ge hè. En dat was niet van de zenuwen.

FREE: Nee, van te veel porei in de puree zeker?

FRIEDA: Dat is wel gezonde kost. Het zal volgende week veel minder zijn.

FREE: Wij zullen niet sterven van honger hè Lowie? En in geval van nood is er nog altijd "Het Lekker Hoekske".

(Rosalie komt uit de gang.)

ROSALIE: Ah Frieda, ge zijt er. Dan zullen we maar vertrekken zeker?

FRIEDA: Dat zal het beste zijn. Of de bus moet nog wachten.

ROSALIE: Lowie, mijne jas.

LOWIE: Ja Rosalie. Hier zie Rosalie. *(Lowie helpt Rosalie in haar jas.)*

ROSALIE: En hou uw manieren als we weg zijn hè.

LOWIE: Ja Rosalie.

ROSALIE: Dat ik geen klachten hoor.

LOWIE: Nee Rosalie.

ROSALIE: En goed eten hè.

LOWIE: Ja Rosalie.

ROSALIE: En zeker geen borrels drinken.

LOWIE: Nee Rosalie.

ROSALIE: En op tijd proper ondergoed aandoen.

LOWIE: Ja Rosalie.

ROSALIE: Dat ge niet loopt te stinken.

LOWIE: Nee Rosalie.

ROSALIE: Dan zijn we er mee weg. Tot binnen een week.

LOWIE: Ja Rosalie. (*Rosalie en Frieda maken aanstalten om te vertrekken.*) Zeg eens, vergeet ge niets?

ROSALIE: Iets vergeten? Nee toch zeker. Ik heb mijn slaapkleed, dus kan ik slapen, ik heb..

LOWIE: Gij hebt alles. Maar ik moet nog iets hebben.

ROSALIE: Gij? Wat dan? Hebt ge geen geld genoeg? Haal maar wat uit het spaarvarken als ge niet toe komt.

LOWIE: Ik klap niet over geld.

ROSALIE: Over wat dan wel?

LOWIE: Over een kus. Ik moet er een week tegen kunnen zulle.

ROSALIE: Oei oei, een kus, want hij moet er een week tegen kunnen. En ik moet er dag in dag uit, jaar in jaar uit maar tegen kunnen.

LOWIE: Dat moogt ge niet zeggen.

ROSALIE: Nee? Hoe lang is het geleden dat gij mij nog een kus hebt gegeven?

LOWIE: Zeker weet ik dat niet. Maar toen ons 'manneke' geboren is heb ik u van contentement nog een kus gegeven. Daar weet ik heel zeker.

ROSALIE: Dat zou kunnen. Maar ons 'manneke' is intussen zelf al twintig jaar getrouwd.

LOWIE: Is dat zo lang geleden? De tijd vliegt nogal voorbij hè. Maar dat van die kus dat weet ik nog goed zulle.

ROSALIE: Dat zal wel. Iets wat ge raar of zelden doet vergeet ge niet. En zolang ge mij maar ziet en ik goed voor u zorg denkt ge niet aan een kus.

LOWIE: Dat is normaal hè. Dan mis ik u niet.

ROSALIE: En nu wel? Dan moet ik er eens meer vandoor trekken. Hier zie, pak aan. (*Rosalie geeft Lowie een kus.*) En ge weet wat ik u gezegd heb hè?

LOWIE: Ja Rosalie.

ROSALIE: En blijf vooral van de fles.

LOWIE: Ge moet niet bang zijn.

(*Frieda neemt afscheid van Free.*)

FRIEDA: En gij, pas goed op het café hè.

FREE: Ja Frieda.

FRIEDA: En op uzelf.

FREE: Dat zal ik heel zeker doen.

FRIEDA: En op Marleentje als ze komt helpen. Dat haar zeker niets overkomt.

FREE: Dat komt allemaal dik in de sacoché. Zijt gij maar voorzichtig.

FRIEDA: Jaja.

LOWIE: En goed bij elkaar blijven.

ROSALIE: Zijt maar gerust.

FRIEDA: Ik zal wel op haar passen.

LOWIE: Dan is het goed.

(De vrouwen vertrekken rechts voorbij het raam en worden uitgewuifd. Daarna komen de mannen naar binnen.)

Tweede tafereel: Lowie - Free

LOWIE: En nu maar rap een grote borrel zeker?

(Lowie gaat naar de kast en neemt een fles jenever en twee borrelglazen.)

FREE: Maar Rosalie zei...

LOWIE: Zei die iets?

FREE: Tot twee keer toe.

LOWIE: Wat zei ze dan?

FREE: Zeker geen borrels drinken, zei ze. En blijf vooral van de fles af, zei ze.

LOWIE: Heeft ze dat allemaal 'gezeid'?

FREE: Heel zeker.

LOWIE: Dat ben ik rats vergeten.

FREE: Giet ze dan maar vol. Onwetend kunt ge niet zondigen.

LOWIE: *(Lowie zet de borrelglazen op tafels en giet ze vol.)* Voila. Zo stond dat vroeger in onze Mechelse catechismus. Schol!

FREE: We drinken leeg...

LOWIE: En doen ze vol.

(Lowie en Free zetten zich aan tafel. In de loop van het gesprek drinken ze regelmatig hun glas leeg en giet Lowie het terug vol zodat ze uiteindelijk licht beschonken geraken.)

LOWIE: Kunt ge u dat voorstellen Free, een hele week zonder vrouw?

FREE: Nog niet goed, nee. Houden we dat vol, denkt ge?

LOWIE: Vanzelf jong. Ik wil de hele week geen vrouw zien. Zalig zeg. Niemand om aan mijne kop te zagen, niemand om mij vanalles te verbieden, niemand om mij te commanderen...

FREE: Niemand om voor u te zorgen.

LOWIE: We trekken toch onze plan. Juist gelijk vroeger bij de troep. Ge zijt toch bij de troep geweest?

FREE: Een heel jaar verdomme. En dik tegen mijn goesting.

LOWIE: Dat bestaat niet. Ik éénentwintig maanden. En geen dag tegen mijn goesting.

FREE: Gij had misschien een schoon jobke?

LOWIE: Dat wil ik geloven. Ik was marconist!

FREE: Amai zeg! Hoe waart ge daar aangerakt?

LOWIE: Ik kende Morse hè. En als ge Morse kende werd ge marconist.

FREE: En zonder die Morse?

LOWIE: Geen sprake van. Ge moest Morse kennen.

FREE: Dan had die veel te vertellen. Ene met veel snotbellen op zijn mouw zeker? Of met een dikke nek tussen een hoop sterren?

LOWIE: Wat zijt gij allemaal aan het zeveren jong? Gij hebt precies nog nooit van Morse gehoord.

FREE: Vaneigens niet. Ik was toch niet bij u bij de troep. Hoe kan ik die vent dan kennen?

LOWIE: Maar Morse, dat is gene vent. Dat is een kode om berichten door te seinen. Zo gaat dat zie: Tut tut tuut tut / tut tuut tut / tut / tut, dat is Free. Tut tuut tut tut / tuut tuut tuut /tut tuut tuut / tut tut / tut: Lowie. En weet ge wat dat wil zeggen: Tut tut tut / tuut tuut tuut / tut tut tut?

FREE: Hoe kan ik dat weten?

LOWIE: Dat wil zeggen: S O S. Dat is een noodsignaal voor als ge in een noodsituatie heel dringend hulp nodig hebt. Tut tut tut / tuut tuut tuut / tut tut tut: S O S.

FREE: En hebt ge éénentwintig maanden niks anders gedaan dan tut tuut / tut tut?

LOWIE: Ik heb dat eerst moeten leren hè. Eerst tut tuut / tut tut hier in Belgiëkske. En dan voor de rest van mijn term tut tuut / tut tut in Duitsland, in Aken, in de Tabora kazerne. Free jong, daar heb ik een leven gehad zie.

FREE: Dat zal wel. Van 's morgens tot 's avonds tut tuut / tut tut. Op de duur waart ge wel helemaal tutuut zeker?

LOWIE: Ja, ik was helemaal tutuut. Niet van het seinen zulle. Maar van haar!

FREE: Van haar?

LOWIE: Ja jong. Ik had daar een lief hè. Een formidabel 'mokke' Free! Schoon gelijk een bloem, slank van lee en zwart van haar met rozerode lipkes en een glimlach waar ge zo van wegsolt.

FREE: Ge zijt er precies nog tutuut van.

LOWIE: Als ik daar aan terugdenk, ja begot. Leonore heette ze. Maar iedereen noemde haar Nora, Nora von Tabora. Ze werkte in de mess van d' officieren. En soldaten, ge weet hoe die zijn hè. Ver weg van 't eigen lief. En goesting in een wijveke. En jaloers omdat Nora geen spek was voor hunne bek omdat ze bij d' officieren werkte. Als Nora 's morgens naar haar werk ging hingen ze als bananentrossen in het venster. En maar roepen: "Hei officiersmatras!" En nog meer van die schunnige dingen.

FREE: Daar kon ze wel niet mee lachen zeker?

LOWIE: Nee begot! Dan was ze razend.

FREE: En was dat zo? Deed ze aan met die officieren?

LOWIE: Dat vroeg ik mijn eigen ook af. En op een keer vroegen ze een garçon om in de mess te bedienen. Ik er op af. En ik mocht beginnen: voor de middag marconist en na de middag en 's avonds garçon in de mess. En zo heb ik haar leren kennen.

FREE: En?

LOWIE: In het begin deed ze wat afstandelijk. Maar na een paar dagen begon ze te klappen. En mij zo wat te plagen. Kent ge dat?

FREE: Ik kan mij dat voorstellen. Maar hoe verstond ge elkaar? Zij was toch een Duitse.

LOWIE: In het begin was dat niet gemakkelijk. Maar ik leerde haar wat Nederlands. En zij leerde mij wat Duits. En op den duur ging dat gelijk een fluiteke van een cent. Zij noemde mij Ludwig en ik zei Noortje. En van 't één kwam 't ander. Kent ge dat?

FREE: Jaja, dat ken ik. Maar die officieren? Stonden die ook niet zot van die Nora?

LOWIE: Zo zot als een schup jong. Ze waren zo jaloers op elkaar als hete bokken. Ik heb eens geweten dat de éne luitenant de andere op zijn bakkes timmerde dat het bloed uit zijn neus spoot. En ze moesten dat voor niks doen, de onnozelaars. Nora was van mij verdomme, van mij, een doodgewone troepsoldaat.

FREE: Kreegt gij dan zelf geen ambras met die officieren?

LOWIE: Van mij en Nora wisten ze dat niet. Wij deden alles stiekem in het geheim. 's Namiddags als iedereen op dienst was nam Nora mij mee naar de kamer van één van die officieren. Kent ge dat?

FREE: Nee dat ken ik niet. Hoe kon Nora op die kamer?

LOWIE: Dat was niet moeilijk. Ze had een sleutel van de deur tiens.

FREE: Van de kamer van een officier?

LOWIE: Ah ja! Is dat zo bijzonder?

FREE: Het ligt toch ook niet voor de hand. Ik vraag mij af hoe Nora aan die sleutel was geraakt?

LOWIE: Stillekens gepikt om met mij in het geheim te kunnen vrijen. Kent ge dat?

FREE: Of stillekens gekregen van die officier om met hem in het geheim te kunnen vrijen. Kent ge dat?

LOWIE: Nee begot! Dat zou mijn Nora nooit gedaan hebben. In ieder geval, op die kamer heeft Nora mij alles geleerd van de liefde. En ze kende er echt alles van zulle, holala kameraad!

FREE: Allee zeg, was ze zo goed?

LOWIE: Free jong, nog beter. Die eerste keer! Om nooit te vergeten! We hadden al gevreën en gekust. Ze had mij al in mijn oor gebeten en op mijne rug gekrabd. En opeens laat ze zich helemaal gaan en ze roept: "Oohh Ludwig, ich bin fertig!" En ik: "Was? Ik dacht nur zwanzig!"

FREE: En hoe oud was ze?

LOWIE: Twintig natuurlijk. Kieken!

FREE: Kieken? Ik kan dat toch niet weten. Ze vrijde met u hè. Niet met mij. En toen?

LOWIE: Toen zei ze:” Du dumme jongen”. En ze nam mij onder handen. En ze scheurde de kleren van mijn lijf. Ik wilde om hulp roepen. Dringend een noodsignaal zenden. Maar verder dan tut tut tut ben ik niet geraakt.

FREE: En is dat blijven duren?

LOWIE: Tot ik ben afgezwaaid. ‘s Morgens tut tut tut in de compagnie en ‘s namiddags tuut tuut tuut in bed.

FREE: Dan zijt ge wel erg tegen uw goesting afgezwaaid zeker?

LOWIE: Als ge dat maar weet. Toen het zover was hebben we gebleerd en gejangt dat het snot langs ons kin lekte.

FREE: Wat een drama zeg.

LOWIE: (*ontroerd*) “Jungen komm bald wieder” snikte ze “komm bald wieder zu mich”. En ik met een krop in mijn keel:”Jawohl, ik kom Nora, ik kom zurück”.

FREE: En?

LOWIE: Ik heb ze nooit meer teruggezien.

FREE: En niks meer van gehoord?

LOWIE: In het begin heeft ze nog geschreven. En ik zou geantwoord hebben ook. Maar onze va wilde daar niet van weten. “Gebruik toch uw verstand jong”, zei hij. “We zijn nog maar een paar jaar van de Duitsers vanaf. En dan wilt gij ze al terug in huis halen. Ge zijt zeker op uwe kop gevallen”. En zo is dat doodgebloed. Dedju toch.

FREE: Ge hebt er precies nog spijt van?

LOWIE: Ik heb dat nooit helemaal uit mijne kop kunnen zetten. Zo graag zag ik mijn Nora.

FREE: Weet uw Rosalie daarvan?

LOWIE: Nee begot! (*Nora komt links voorbij het raam.*) Zoiets vertelt ge toch niet aan uw vrouw zeker. Als die ook maar de helft moest weten van mij en Nora, het zou mijne beste dag niet zijn. Allee drink nog eens uit. Wij hebben de kans. En we gaan er van profiteren.

Derde tafereel: Lowie - Free - Nora.

(*Terwijl Lowie de glazen nog eens volschenkt wordt er op de deur geklopt.*)

LOWIE: Daar begot. Wie mag dat zijn?

FREE: Iemand die klopt?

LOWIE: Dat is zeker een vreemde. Binnen!

(*Nora staat in de deuropening.*)

NORA: Hallo!!!

LOWIE EN FREE: (*bewonderend*) Holaaa!!!

NORA: Mag ik hineinkommen?

LOWIE: Jawohl, kom d’er maar ein.(*tot Free*) Dat is een Duitse. Ik hoor het aan haar taal.

FREE: Amai, gij zijt een slimme.

NORA: (*komt binnen*) Guten Tag.

LOWIE: Goede dag. Dedju, die stem, waar heb ik die nog gehoord?

NORA: Ik störe toch niet?

LOWIE: Nein nein. Wat komt gij hier machen?

NORA: Ik zoek 'jemand'.

FREE: Jemand? Die woont hier niet. Dat is hier bij Vandersteen.

LOWIE: (*tot Free*) Zwijg zot! (*tot Nora*) Gij bedoelt: 'Iemand'?

NORA: Ja, zo is dat... iemand.

LOWIE: Wie dan wel?

NORA: Een man. Mijn alte Freund. Ik heb hem vroeger gekend bij die Belgische Armee in Aachen.

LOWIE: (*staat recht*) Een man? Uwe oude vriend? Van vroeger bij het Belgische leger in Aken? En ge zoekt die hierzo? Bij ons? Zeg dat het niet waar is hè.

NORA: Doch doch.

FREE: Nein nein, ge zijt abuis. Hier niks alte Freund.

LOWIE: Doch doch... misschien?

NORA: Misschien? Vielleicht?

LOWIE: Jaja, vielleicht. Ik wil sagen ... gij komt mij bekend voor.

NORA: Is dat zo?

LOWIE: Zo is dat.

NORA: Ik zoek mijn lieve Ludwig.

LOWIE: Uw lieve Ludwig?

NORA: Jaja.

LOWIE: Maar ik ben...

NORA: Du bist?

LOWIE: Gij zijt?

NORA: Ich bin!

LOWIE: Leonore?

NORA: Ludwig?

LOWIE: Nora von Tabora!

NORA: Ludwig mijn marconist!

LOWIE: Zo is't! Tuut tuut tuut! (*Nora en Lowie vallen elkaar in de armen.*)

FREE: Tuut tuut tuut? Dat wil zeggen 'Oooo'. De vlam is terug in de pan. Als die zijn vingers maar niet verbrandt.

NORA: Mijn lieve Ludwig.

LOWIE: Mijn liefste Noortje.

NORA: Endlich heb ik u gefunden.

LOWIE: En ik u.

FREE: Daar komen vodden van.

NORA: Dat is aber een Überraschung nicht?

LOWIE: Tegen wie zegt ge het begot. Een grote verrassing zulle.

NORA: Ach ja, in Nederlands men sagt: 'Verrassing' nicht?

LOWIE: Gij spreekt nog immer Nederlands?

NORA: Ja zeker.

LOWIE: En nog heel goed.

NORA: Ik heb dat nooit vergessen. Weet gij het nog? Gij leerde mij Nederlands spreken en ik leerde u Deuts spreken.

LOWIE: Gij hebt mij ook wat anders geleerd zulle.

NORA: Dat kunt ge wel sagen. Aber laat mij u toch einmal goed ankucken.

LOWIE: Jaja, 'koekt' mij maar eens goed an.

NORA: Gij zijt nog immer dezelfde.

LOWIE: Is het echt?

NORA: Nur een kleine beetje alter geworden.

LOWIE: Een groot klein beetje zeker.

NORA: Na vierzig (*aan te passen*) jaren nicht. Was wilt du ?

LOWIE: Nog een witteke begot. Om te bekomen van het verschieten. Veertig jaar verdomme. En ineens staat ze terug voor mij. Nora von Tabora! Hoe is het mogelijk. Aber setzen sie sich toch ein gat. Bitte bitte bitte.

NORA: Danke danke danke.

LOWIE: Drinkt ge ook een witteke?

NORA: Ein Schnaps? Gerne!

LOWIE: (*Nora zet zich aan tafel. Lowie neemt een derde glas.*) Free dat is ze nu zie, mijn oud lief.

FREE: Dat had ik al gesnopen.

LOWIE: Nora von Tabora.

FREE: De officiersmatras?

LOWIE: Bakkes toe gij!

NORA: Offiziersmatrasse, zo hebben die Soldaten damals op mij geschimpt ja. Aber ik was uwe matrassen, nicht Ludwig?

LOWIE: Jaja, mijne matrassen. En veren dat die deed. Deze Kerl weet niet wat hij sagt. Ach ja, dat is mijn freund Free... euh Frederik ... Friedrich.

NORA: Friedrich, een schöne name hebt gij. Ik ben froh u kennen te lernen.

FREE: Ik ook Fraulein. Heel froh. Zelfs blij. (*terzijde*) Maar ik vrees voor het ergste.

LOWIE: Free is mijn gebuur. Hoe sagen sie dat ook weer, gebuur?

NORA: Gebuur? Ach ja, ik versta ... gebuur ... nachbar ja?

FREE: Nein, niks nachbar, ik heb een gewoon dorpscafé.

LOWIE: Een herberg, hier vlakbij op het plein.

NORA: Ach so, een Gasthaus?

FREE: Nee begot, geen gasthuis! Ik ben geen dokter zulle!

LOWIE: Free jong, een herberg is in het Duits een Gasthaus.

FREE: Ah ja? Dan hebt ge wel veel in het gasthuis gelegen zeker?

LOWIE: Nogal. Als ik niet tuut tuut tuut moest doen hè.

(Lowie heeft intussen de glazen volgeschonken en zet zich bij aan tafel. Ze nippen aan hun borrel.)

NORA: Prosit mijne Herrn.

LOWIE: Schol!

FREE: We drinken leeg.

LOWIE: En doen ze vol. (*Er valt een onbehaaglijke stilte.*)

FREE: Ja da.

LOWIE: Jaja.

NORA: Moet ik jetzt ook "ja" sagen?

LOWIE: Nein nein. (*nieuwe stilte*)

FREE: Ik kan maar beter naar huis gaan.

LOWIE: Maar nee Free, blijf nog wat.

FREE: Ik voel mij hier precies teveel.

LOWIE: Ge zit niet onder de voeten zulle.

FREE: Nog niet, wilt ge zeggen. Maar ik zie wat ik zie.

LOWIE: En dat is?

FREE: Dat hier dingen gaan gebeuren die beter niet zouden gebeuren.

LOWIE: Zo ver laat ik het niet komen. (*tot Nora*) En? Wat vindt ge ervan?

NORA: (*Nora heeft zitten rondkijken*) Gij hebt een schönes Haus.

LOWIE: Jaja, schön hè, heel schön.

NORA: Woont gij hier alleen?

LOWIE: Nein nein... jaja... doch doch, voor het moment woon ik hier alleen.

NORA: Zijt gij niet verheiratet?

LOWIE: Verheiratet? Getrouwd wilt gij sagen?

NORA: Jaja... getrouwd... een Frau.

LOWIE: Doch, doch. Aber mijn vrouw is weg, foert, abgefafren.

NORA: Ach zo?

LOWIE: Jaja, ze is naar Onze Lieve Vrouwke.

NORA: Nein? Uw lieve Frau is naar Onze Lieve Frauke in de Himmel?

LOWIE: Nee in Lourdes begot!

NORA: (*luistert niet*) Dat doet mij aber Leid. Schade, schade.

LOWIE: Nein nein, geen schade. Het is gratis voor niks. Ze heeft die reis gewonnen bij de Boerinnenbond.

NORA: Ik condoliere u Ludwig.

LOWIE: Maar dat is voor niks nodig wicht.

NORA: Doch doch. Uwe arme Frau is in de Himmel.

LOWIE: Die wil mij niet verstaan hè!

NORA: En gij Friedrich?

FREE : Van 't zelfde laken een broek Fraulein. Mijn vrouw is mitgefahen naar Onze Lieve Vrouwke.

NORA: Was? Zij ook? Zusammen ? (*Nora wijst naar boven*) Dat is aber schlimm.

FREE: Slim? Nee, stom begot! Mij alleen achterlaten met 't cafe.

LOWIE: En gij, Leonore, zijt gij getrouwd... euh bist du verheiratet?

NORA: Nein, ik ben nooit getrouwd. Ik heb immer op u gewacht, immer, immer.

LOWIE: Gewacht? Op mij? Immer? Immer? Zeg dat het niet waar is hè.

NORA: Doch doch Ludwig. Waarom zijt ge niet gekomen?

LOWIE: Awel hè, dat is zo gekomen. Ik wilde kommen. Maar onze va wilde niet dat ik komme. Hij sagte ik was nog veel te jong om te kommen. En zo is dat gekomen ..dat ik niet ben gekomen.

NORA: Gij hebt mij veel wee getan, weist du.

LOWIE: Dat 'spait mai'geweldig. En zijt ge al die jaren allein blijven wachten?

NORA: Ik was niet allein. Ik heb ein kind bekommen.

LOWIE: Wat! Ein kind! Ne kleine begot! Und der die das geflikt hat was zeker de Klüssen aus?

NORA: Zo is dat gegangen.

LOWIE: Verdoeme de smeerlap.

NORA: Nein Ludwig, gij zijt geen Smierlap.

LOWIE: Was sagen sie? Ik?

NORA: Ja du! Gij!

LOWIE: Ik ben?

NORA : Du bist.

LOWIE : De vader?

NORA: Der Vater.

LOWIE: Van uw kind?

NORA: Van mijn kind. Van mijne lieve Tochter Gertrude.

LOWIE: Nee toch.

NORA: Ja doch.

LOWIE: Aber das habe ich nicht gewuszt.

FREE: Waar heb ik dat nog gehoord?

LOWIE: Ik heb Nora een kleine gemaakt. Val nu morsdood.

FREE: Niet doen jong. Dan is die kleine wees voor ze hare pa gekend heeft.

LOWIE: Free jong, hoe heb ik dat toch kunnen doen?

FREE: Dat is niet moeilijk. Als het verstand in de broek zit is het spel naar de klote.

NORA: Dat is auch een verrassing nicht?

LOWIE: Niet te geloven.

NORA: Toch is het zo.

LOWIE: Hoort ge dat Free? Ik heb ook nog een dochter. Wat zegt ge daar van?

FREE: Proficiat jong.

LOWIE: Hoe zou ik haar dat gelapt hebben?

FREE: Teveel tuut tuut tuut denk ik.

LOWIE: Als ons Rosalie dat ooit moet weten.

FREE: Ik durf er niet aan denken.

LOWIE: Ik ook niet. Nora heb ik dat echt geflikt?

NORA: En nog veel meer. Mijne Gertrude - wij sagen Trudie - heeft ook een kind bekommen.

LOWIE: Maar daar zit ik voor niks tussen zulle.

NORA: Zij heeft een zoon, onze Siegfried, uwe Enkel.

LOWIE: Mijne enkel? Wat heeft die daarmee te maken?

NORA: 'Enkel' betekent: 'Kleinzoon', dumkopf. Siegfried is uwe 'Kleinzoon'. En gij zijt zijn Groszvater. Was sagtst du jetzt?

LOWIE: Dat ik het in Keulen hoor donderen. Nu zal ik nog opnieuw Duits moeten leren zeker?

NORA: Nein nein, dat is niet nodig. Onze Trudie spreekt zeer goed Nederlands.

LOWIE: Heeft ze misschien ook met een Belg gevreeën?

NORA: Ja und nein.

LOWIE: Wat is dat voor een antwoord.

NORA: Trudie was getrouwd met een Deutser, der Fritz. En van hem heeft zij onze Siegfried bekommen. Aber na tien jaren is der Fritz abgehauen. En dan heeft onze Trudie met

een Belgier zusammen gewoond: der Robert. Hij sprak allein Nederlands. En zo spreken Trudie en de Jungen en ik ook goed Nederlands.

LOWIE: Ah zo. Ik dacht al...

NORA: Zoveel Nederlands heeft zij van mij niet geleerd, was?

LOWIE: Wij gebruikten onze tijd voor wat anders, was? En woont Trudie nog altijd met de Robert tesamen?

NORA: Leider nicht. Na tien jaren is hij...

LOWIE: Ook abgehauen.

NORA: Zo is dat. Schade nicht? Nu is mijne Trudie ..

LOWIE: Op zoek naar een andere vent voor de volgende tien jaar.

NORA: Dat is hare sache. Maar wij, wat zullen wij nu machen?

LOWIE: Wij machen? Niks meer zeker! Het zal zo wel genoeg geweest zijn.

NORA: Ik wil sagen, waar zal ik bleiben?

LOWIE: 'Blaiven'? Gij wilt toch hier toch niet' blaiven'?

NORA: Doch doch.

LOWIE: Nein nein.

NORA: Waarom niet?

LOWIE: Daarom niet.

NORA: Maar gij zijt toch allein.

LOWIE: Voor het moment wel ja.

NORA: Dan gibt es toch geen probleem.

LOWIE: Voor u niet nee.

NORA: Bitte bitte mag ik blijven?

LOWIE: Toch niet voor goed hoop ik?

NORA: Nein nein, nur een paar Tagen.

LOWIE: Een paar dagen? Dat zal misschien nog juist kunnen.

FREE: Lowie let op uw affaire.

LOWIE: Wat moet ik anders doen jong?

NORA: Zal ik mijn Gepäck holen? Het staat noch am Bahnhof.

LOWIE: Nog in de statie? Gaat dan uw Gepäck maar rap "holen". En breng 'in persant' uw valies ook maar mee. Dan gaat alles in één moeite.

NORA: Danke danke. Tjüss Ludwig, Friedrich. Tot heute Abend. (*Nora gaat naar buiten en vertrekt links voorbij het raam.*)

LOWIE: Tjüss Nora. Tot deze avond!

FREE: Tjüss? Tjüss? Lowie wat zijt ge van zin?

LOWIE: Ik kan ze toch niet doorsturen. Zij is de moeder van mijn dochter en de bomma..

FREE: Van uwen enkel.

LOWIE: Van mijne kleinzoon zot.

FREE: Als uw Rosalie dat ooit te weten komt. Jong, jong, jong.

LOWIE: Ze mag dat nooit te weten komen. Nora blijft maar een paar dagen. En tegen dat ons Rosalie terug is, is Nora lang 'verschwunden'. Terug naar de heimat.

FREE: Dat moet ik eerst nog zien. Ge kent ze toch die Duitsers. In de oorlog van veertig heeft het vier jaar geduurd voordat ze 'verschwunden' waren naar de heimat. En dan hebben ze er nog de Engelsen, d' Amerikanen, de Fransen, de Polen, de Canadezen, d' Australiers, de Nieuw-Zeelanders en wie nog allemaal moeten bijhalen om ze weg te jagen.

LOWIE: Dat was in de jaren veertig. Het is nu tweeduizend en

FREE: Maar we hadden toch afgesproken: een week geen vrouwen.

LOWIE: Dat weet ik. Maar dit is een geval van heirkraft.

FREE: Dat ligt aan uw eigen. Als gij zegt: auf wiedersehen, dan kuist ze toch haar schup af.

LOWIE: Maar ze heeft een kind van mij. En een kleinkind.

FREE: Zijt ge daar zo zeker van?

LOWIE: Ze zegt het toch zelf.

FREE: En dan is dat zo?

LOWIE: Ze heeft mij vroeger nooit bedrogen.

FREE: En die sleutel dan? Ze had toch de sleutel van de kamer van die officier.

LOWIE: Die sleutel heeft daar niks mee te maken.

FREE: Die officier misschien wel.

LOWIE: Het is al goed. Jaloerse bok!

FREE: Watte? Ik jaloers op u? Maar jong, ik zou voor geen geld van de wereld in uw schoenen willen staan. Ik ga mijn café opendoen. Seffens staat Marleentje voor een gesloten deur.

LOWIE: Dat is ook waar. Ons Marleentje. Niks zeggen hè Free, zwijgen dat ge zweet of er gebeuren ongelukken. En houd ons Marleentje bij u. Want als die hier binnenvalt als Nora er is, is het kalf verzopen voor het goed en wel gedronken heeft.

FREE: (*Marleentje komt rechts voorbij het raam*) Regel dat maar zelf. Daar is ze.

LOWIE: Dedju, de problemen beginnen al.

Vierde tafereel: Lowie - Free - Marleentje.

MARLEENTJE: (*komt binnen*) Wel Free, is 't café nog niet open?

FREE: Ik ga direct opendoen Marleentje. Ik ben hier wat blijven plakken om...

MARLEENTJE: Borrels te pakken. Ik had het kunnen weten. Als de kat van huis is...

LOWIE: Drinken de muizen jenever.

MARLEENTJE: Eén muis was er zeker bij. Want er staan drie glazen voor twee man. Hoe komt dat?

LOWIE: Euh ... daarstraks is dinges nog hier geweest.

MARLEENTJE: Dinges? Oh, maar die ken ik goed. Hoe heet die dinges ook al weer?

LOWIE: Awel euh ... dinges ... Ge weet wel he ...Rik van Fik van dikke Mik.

MARLEENTJE: En die had zeker de hik (*gebaar*) van het heffen.

LOWIE: Ja ge kent de Rik hè. Als die de kans krijgt.

MARLEENTJE: Laat hij ze niet liggen, juist gelijk als gij. En ge weet dat ge niet moogt drinken hè Opa. Ik durf wedden dat ons Oma dat zeker tien keren gezegd heeft.

LOWIE: Nee Marleentje, toch niet. Hebt gij iets gehoord Free?

FREE: Ik heb niets gehoord, niet dat ik weet. Ik ga al door hè Marleentje. Tot seffens.

MARLEENTJE: Dat is goed Free. Ik kom direct.

(Free vertrekt links voorbij het raam.)

MARLEENTJE: Zal ik eerst voor wat eten zorgen Opa?

LOWIE: Nee kind, dat is niet nodig. Oma heeft voor alles gezorgd.

MARLEENTJE: Ik zal deze nacht alleszins hier komen slapen. Dan zijt ge niet alleen.

LOWIE: Zoudt ge dat wel doen Marleentje? Dat is voor niks nodig zulle.

MARLEENTJE: Maar als ik dat nu graag wil. Dan kunnen we morgen lekker gezellig samen ontbijten.

LOWIE: Ja maar, ik ben al lang op voordat gij wakker zijt.

MARLEENTJE: Dat is juist goed. Dan zorgt gij voor 't ontbijt en als het gereed is roept ge mij.

LOWIE: Zeg eens, dan moet ik al voor twee man zorgen. Ik heb al last genoeg met mijn eigen nu ons Oma er niet is.

MARLEENTJE: En als ik U wil helpen dan mag ik niet. Zogezegd omdat ons Oma voor alles gezorgd heeft. Ik snap het niet meer zulle.

LOWIE: Dat moet ook niet. Ik denk dat ge beter bij Free blijft slapen. Want het kan deze avond laat worden in 't café. En ik ben bang dat ge mij gaat wakker maken.

MARLEENTJE: Ik kan heel stil zijn zulle. Ik zal op de logeerkamer gaan slapen. Dan hoort ge mij heel zeker niet.

LOWIE: Dat weet ik nog zo 'heel zeker' niet. Blijf maar bij Free slapen. En morgenvroeg ook maar ontbijten. Dan zijt gij op uw gemak. En ik ook. En dan kan er niks gebeuren.of mislopen.

MARLEENTJE: Maar ik geloof mijn eigen oren niet. Ik ben hier precies niet meer welkom.

LOWIE: Maar natuurlijk zijt gij hier welkom kind. Ik wil alleen geen ambras. Voor U niet en voor mij niet. En voor niemand niet. Verstaat ge dat?

MARLEENTJE: Nee, dat versta ik niet. Ik dacht dat wij twee dikke vrienden waren. En dat ge blij zou zijn als we samen konden ontbijten. Maar blijkbaar heb ik mij in u dik vergist. Salu! (*Marleentje vertrekt links voorbij het raam.*)

LOWIE: Dag Marleentje. En ge moet niet denken dat ik u ... dat gij mij.... dat wij samen...verdoeme waar ben ik toch aan begonnen hè. Wat moet ik toch doen? Eerst

maar wat gaan winkelen zeker. Want met een kostganger in huis moet ik toch zien dat er wat te eten is. Zu fressen. Voor die Deutse Fraulein. Wat zou Nora het liefste hebben? Wurst natuurlijk. En Schweinenfleiss. Daar zijn ze zot op, die Duitsers. Ik hoop maar dat ze vertrekt, voordat iemand iets in het snuitje krijgt. Moest ons Marleentje mij betrappen, dat zou een ramp zijn. Voor dat kind staat hare Opa op een heel hoog voetstuk. En als ik daar moest vanaf donderen ligt heel mijn leven in gruzelementen vaneen.

(Lowie heeft intussen zijn jas aangetrokken en vertrekt links voorbij het raam. De avond valt. Het wordt donker in het vertrek dat nog schaars wordt verlicht door de schijn van de straatlampen.)

Vijfde tafereel: Lowie - Nora

(Lowie komt thuis. Hij doet de staanlampen en de muurlampjes branden.)

LOWIE: Gelukkig, ze is er nog niet. Stel dat ze voor de gesloten deur had gestaan. En bij Free naar mij was gaan vragen. En bij ons Marleentje was terechtgekomen. Ik mag er niet aan denken. Zou Nora nu al gegeten hebben? Ik zal alles maar op tafel zetten voor in geval.

(Nora komt links voorbij het raam naar binnen met haar valies.)

NORA: Hallo Ludwig, hier ben ik.

LOWIE: Kom maar rap naar binnen voordat de bureu u zien.

NORA: Zijt gij nu alleen?

LOWIE: Jaja, gans allein.

NORA: Dan bekom ik endlich een Küssjen.

LOWIE: Een kuusjen? Zo snel?

NORA: Snel? Eén Küssjen ... na vierzig *(aan te passen)* jaren? Is aber niet zo snel was!

LOWIE: Allee vooruit dan. Maar één om te beginnen hè.

(Lowie komt tot bij Nora. Vooraleer ze hem kan kussen, trekt hij zich snel terug. Nora zucht diep van ontgoocheling.)

LOWIE: Moment mal Nora, eerst het venster toe machen. *(Lowie loopt naar het raam.)* Voor fremde Leute, snapt ge. Dan kunnen ze ons niet zien. *(Lowie trekt de overgordijnen dicht.)* Zo, dat is beter. *(Lowie gaat terug tot bij Nora.)*

NORA: En nu mijn Küssjen?

LOWIE: Het komt er aan zie.

(Lowie en Nora willen elkaar kussen maar voor het zover komt trekt Lowie zich opnieuw terug. Nora zucht nog dieper.)

LOWIE: Nog een kleine moment bitte. Eerst de deur sluiten. Voor fremde Leute, snapt ge. Dan kunnen ze ons niet betrappen. *(Lowie loopt naar de deur en sluit ze af.)* Zo, dat is beter.

NORA: Bekomm ik nu endlich mijn Küssjen?

LOWIE: Jaja, het is zo ver.

(Lowie en Nora kussen elkaar en er volgt een innige omhelzing.)

NORA: Dat doet aber goed nicht.

LOWIE: Very good. Da's Engels begot. Heel goed wil ik zeggen.

NORA: Na vierzig (*aan te passen*) jaren.

LOWIE: Na veertig jaar.

NORA: Wunderbar.

LOWIE: Zalig.

NORA: Weet gij het nog, Ludwig?

LOWIE: Jaja, ik weet alles nog.

NORA: Aachen?

LOWIE: Jaja ... Aken.

NORA: Die Tabora-Kazerne?

LOWIE: De Tabora-kazerne.

NORA: Die Offiziersmesse?

LOWIE: Ja, de mess van d'officieren.

NORA: Und das Zimmer ... de kamer van Leutenant De Zwarte?

LOWIE: Ja, de kamer van de Zwette.

NORA: Und das Bed?

LOWIE: Een mals bed.

NORA: Daarin hebben wij viel Spasz... euhplezier gemacht nicht.

LOWIE: Niet alleen veel spaas ... plezier maar ook een kleine begot!

NORA: Dat was het risico nicht.

LOWIE: Met zwaar gevolgen. Ik had toen beter op mijn affaire moeten passen. En nu ook.

NORA: Dat versta ik niet.

LOWIE: Als ge moest weten wat ik weet zoudt ge dat wel verstaan. Maar hoe zit het nu?
Moet ge nog eten? Essen? Fressen?

NORA: Nein, ik heb unterwegs in een klein restaurant gegessen. Nu ben ik zeer müde. Wilt ge mij mijne Zimmer zeigen?

LOWIE: Zimmer zeigen? Uw kamer wijzen bedoelt ge? Doch doch, sicher sicher. (*Lowie neemt het valies van Nora*) Kom maar mit.

NORA: Danke schön, Ludwig. Gij zijt een Schatz.

LOWIE: Altijd geweest kind, altijd geweest.

(*Lowie gaat Nora voor de trappen op tot aan de logeerkamer en zet het valies neer.*)

NORA: Ik ben blij dat ik hier ben.

LOWIE: Ik ben meer bang dan blij.

NORA: Bang?

LOWIE: Angst. Ik heb angst.

NORA: Angst? Van mij?

LOWIE: Maar nee zotteke.

NORA: Gij moet toch gene angst haben.

LOWIE: Gij hebt goed zeggen gij.

(Lowie opent de deur van de logeerkamer en wil Nora laten voorgaan.)

NORA: Komt ge mit in mijn kamer?

LOWIE: Mitkommen? In uw kamer? Warum?

NORA: Darum.

LOWIE: Ik weet niet zulle.

NORA: Gij hebt toch wat im Sinn nicht?

LOWIE: Im Sinn? Nein nein, ik ben niks van zin!

NORA: Doch doch.

LOWIE: Nein nein.

NORA: Komt ge toch maar mit?

LOWIE: Om U te helpen?

NORA: Ja. Bij het entkleiden.

LOWIE : Nein , bij het auspacken.

NORA: Aber bij het auspacken heb ik gene Hilfe nodig.

LOWIE: Het is anders maar een kleine moeite zulle.

NORA: Dat weet ik. Aber wij beiden in diezelfde slaapkamer... na vierzig jaren! En dan alleen maar auspacken?

LOWIE: Ja, wat anders?

NORA: Er staat ook een bed ja.

LOWIE: Natuurlijk staat er ook een bed ja.

NORA: Om plezier te machen?

LOWIE: Dat is gevaarlijk zulle.

NORA: Aber nein Ludwig, er is geen gevaar meer. Voor gevaar ben ik toch viel te alt.

LOWIE: Voor de rest dan ook maar. Ik ga naar mijn eigen slaapkamer. Goede nacht. Slaap wel.

NORA: Goede nacht mijn Schätzchen. Schlaf wohl. Tot morgen.*(Nora neemt haar valies en gaat op haar kamer.)*

LOWIE: Ja, tot morgen. Slaapwel. *(Lowie komt van de trap af.)* Dedju, waar ben ik aan begonnen. Als ons Rosalie dat ooit moet weten. Die gaat natuurlijk het slechtste 't eerste denken. Hoewel daar geen enkele reden voor is. Hier gebeurt niks verkeerd. Nora slaapt daar. En ik daar. Dus niks aan de hand. Ik sta nog altijd recht in mijn schoenen. Hoewel... in mijn binnenste... dat vlammeke van vroeger is altijd zo een waakvlammeke gebleven. Dat gemakkelijk kan opflakkeren. Want als 't er echt moest op aankomen... ik weet het niet hè... ik ben ook maar een mens zulle. En de

verleiding is groot. Verdoeme wat haal ik mij toch allemaal in mijne kop. Ik en Nora? Vroeger wel. Maar nu? Die tijd is al lang voorbij. Nostalgie en niks meer. Ik kruip maar in mijn bed.

(Lowie dooft alle lichten en gaat langs de deur rechtsachter naar zijn slaapkamer. Zodra Lowie verdwenen is komt Nora in nachtgewaad uit haar kamer en ontsteekt de muurlampjes.)

NORA: Hij is weg. Schade. Voor vierzig jaren was hij gans anders. Ik moest maar ein halbes Wort sagen und auf der Stelle ... vlam... die kleider uit und das bed in... wij beide zusammen. Het was zo wonderbaar. Maar nu? Hij is alt geworden mijn Ludwig. Ik had zo gehoopt hij is nog immer als vroeger. Aber ik vrees ' wie es früher war so soll es nie mehr sein'. Ik heb mij een valse hoop gemacht. Nostalgie und sonst nicht. Ik ga besser in bed.

(Nora gaat even aan de gangdeur rechtsachter luisteren, dooft de muurlampjes en gaat dan terug in haar kamer. Wanneer Nora weg is komt Lowie in nachtgewaad naar binnen. Hij ontsteekt de muurlampjes, loopt op zijn tenen tot aan de trap en luistert. Hij gaat tot aan de deur en luistert nogmaals. Hij wil kloppen maar houdt zich in en spreekt dan heel zacht.)

LOWIE: Noortje!... Noortje!

NORA: Ja?

LOWIE: Zal ik?

NORA: Was?

LOWIE: Kom ik d' er ein?

NORA: Ik versta u nicht!

LOWIE: Of ik d' er ein kommen zal?

NORA: Spreek toch wat lauter mensch!

LOWIE: Mag ik bij u in bed komen?

NORA: Was sagen Sie?

LOWIE: *(kwaad)* Plankskes! Dove trut!

(Lowie loopt kwaad terug naar zijn kamer en dooft de muurlampjes. Wanneer Lowie verdwenen is komt Nora terug naar binnen en ontsteekt de muurlampjes.)

NORA: Het is zo weit. Hij is bijna fertig mijn Ludwig.

(Nora loopt op haar tenen naar de slaapkamer van Lowie. Even later komen beiden terug te voorschijn. Nora loopt met Lowie achter haar aan naar de logeerkamer. Lowie dooft de muurlampjes en beiden glippen naar binnen. Na enkele ogenblikken horen we roepen.)

NORA: Oooohhh Ludwig! Ludwig!

LOWIE: *(luidkeels)* Tut tut tut / tuut tuut tuut / tut tut tut!!!

DOEK

TWEEDE BEDRIJF

Zesde tafereel: Lowie - Marleentje.

(‘s Anderendaags ‘s morgens. Lowie dekt de tafel voor het ontbijt. Hij is goedgeluimd en zingt of neuriet.)

LOWIE: Kristallen glazen voor het fruitsap, ondertassen en tassen van het goede servies, messen in echt zwaar zilver, een mandje met boterhammekes en als beleg Hollandse kaas met gaten en al, Duitse wurst van bij een Belgische slager en Schweinenfleiss van een vet varken. En dan nog een potteke confituur, koffie, melk en ‘zucker’ en om alles een beetje op te fleuren een troske malse sappige blauwe druiven. Ik zal mijn Noortje eens een ontbijt serveren waar ze in Duitsland een punt kunnen aan zuigen. Want ze heeft mij deze nacht ook ‘t één en ‘t ander geserveerd. Amai! Ge zoudt zeggen, na veertig jaar, daar zit sleet op. Maar nee, het was nog juist gelijk vroeger. Laat eens zien: Heb ik nu alles? Ja, dat ziet er goed uit, al zeg ik het zelf.

(Er wordt op de voordeur geklopt.)

LOWIE: Dedju, volk aan de deur. Die zal ik eens rap buitenwinkelen.

(Lowie ontsluit en opent de deur. Marleentje komt binnen. Tijdens het volgende gesprek schuift Marleentje de overgordijnen open.)

MARLEENTJE: Goede morgen Opa.

LOWIE: Ah Marleentje, zijt gij het?

MARLEENTJE: Ziet ge dat niet?

LOWIE: Toch wel.

MARLEENTJE: Dan moet ge dat toch niet vragen.

LOWIE: Dat is ook waar. Maar ge doet mij ferm verschieten.

MARLEENTJE: Ik heb u verrast hè Opa.

LOWIE: Dat is het minste wat ge kunt zeggen.

MARLEENTJE: Ge had mij zo vroeg niet verwacht zeker?

LOWIE: Om eerlijk te zijn, ik had U helemaal niet verwacht.

MARLEENTJE: Echt waar niet Opa?

LOWIE: Ah nee, hè Marleentje, ik had U toch gevraagd om bij Free te blijven eten.

MARLEENTJE: Om mij te plagen. Ik wist direct dat ge dat niet meende.

LOWIE: Ik meende dat wel.

MARLEENTJE: Opa hou nu toch eens op met uw flauw spellekes. Ik ben geen klein kind niet meer zulle.

LOWIE: Dat weet ik.

MARLEENTJE: Maar toch vind ik het nog altijd heel plezant als ge mij een aangename verrassing wilt bezorgen.

LOWIE: Als het maar geen onaangename verrassing wordt. Die ge niet plezant vindt.

MARLEENTJE: Niet plezant vinden? Maar Opa, zie eens aan! Die tafel! Zo schoon gedekt voor ons twee. En met het goede servies nog wel. Als dat geen aangename verrassing is. En ge hebt er precies niet naar gekeken. Drie soorten beleg, amai zeg! Gij zijt de liefste Opa van heel de wereld.

LOWIE: Dat hoor ik graag kind. Kom, eet nu maar rap.

MARLEENTJE: Rap? Ik heb tijd zat zulle. Daar is niks dat presseert.

(Opa en Marleentje zetten zich aan tafel om te ontbijten. Marleentje zit met haar rug naar de trap die naar de logeerkamer leidt. Ze giet koffie in en begint te eten.)

MARLEENTJE: Hebt ge goed geslapen Opa?

LOWIE: Ik heb een woelige nacht gehad kind.

MARLEENTJE: Dat is normaal hè Opa. Gij hebt ons Oma gemist hè?

LOWIE: Niet heel hard zulle. Maar bij ons Oma lig ik wel veel geruster.

MARLEENTJE: Dat zal wel. Alleen is maar alleen hè.

LOWIE: Met twee is heel anders ja. Dan euh... dan is het huis niet zo leeg.

MARLEENTJE: Ziet ge 't wel, ik had veel beter hier komen slapen.

LOWIE: Dat denk ik niet, Marleentje.

MARLEENTJE: Ik ben daar zeker van.

LOWIE: Het zou toch heel ambetant geweest zijn.

MARLEENTJE: Zeg eens, begin niet opnieuw hè. Straks denk ik nog dat er een vijs los zit in uw bovenkamer.

LOWIE: Om eerlijk te zijn kind, dat denk ik ook.

MARLEENTJE: Eet dan maar eens goed. Dan draait die vijs vanzelf terug vast.

LOWIE: Ik heb nog gene honger kind. Ik kan nog niks binnenkrijgen.

MARLEENTJE: Dan scheelt er iets Opa. Ge zijt toch niet ziek? Nee, ik weet het. Gij mist ons Oma al zo hard dat ge zelfs geen goesting hebt om te eten.

LOWIE: Natuurlijk mis ik ons Oma heel hard. Ik word al een dagske ouder.

MARLEENTJE: Gij een dagske ouder? Laat me niet lachen Opa. Gij wordt met de dag jonger

LOWIE: Is 't echt? Dan is het maar normaal dat ik zotte kuren doe zeker?

MARLEENTJE: Maar dit zijn geen zotte kuren. Zotte kuren hè, dat is als 't oud zot u te pakken krijgt. Als ge dingen doet waarvoor ge u moet schamen als Oma of ik het zouden te weten komen. Ge weet wel wat ik bedoel zeker?

LOWIE: Maar al te goed vrees ik.

MARLEENTJE: En dat zoudt gij nooit doen hè Opa.

LOWIE: Ge kunt dat nooit weten kind. Ik ben ook maar een zwakke mens zulle.

MARLEENTJE: Gij een zwakke mens? Wat dat betreft hè Opa zijt gij zo sterk als gewapend beton.

LOWIE: Dat kan ook afbrokkelen als er slechte merchandise in steekt.

MARLEENTJE: Slechte marchandise? Opa toch. Gij hebt een ijzersterk karakter, een wil van staal en een hart van goud. Wat wilt ge nog meer?

LOWIE: Dat het allemaal waar was wat ge zegt.

(Nora is uit haar slaapkamer gekomen en wil de trap af. Lowie slaat met zijn hand in de lucht richting Nora als teken dat ze boven moet blijven.)

MARLEENTJE: Scheelt er iets Opa?

LOWIE: Neenee kind. Een azijnvliedske. Hier vliegt een azijnvliedske.

MARLEENTJE: Ik zie toch niets.

LOWIE: Ik wel. *(Lowie slaat hardnekkig met de hand in de lucht richting Nora.)* Weg, weg!

MARLEENTJE: Dat komt met die druiven Opa. Azijnvliedskes zitten graag op druiven.

LOWIE: *(maakt opnieuw een handgebaar naar Nora)* Wegbleiben verdammt nog mal!!!

MARLEENTJE: *(lacht)* Is dat een Duits azijnvliedske? Wacht, ik zal ook eens jagen.

Wegbleiben verdammt nog mal! Voilà zie, 't is naar de heimat.

(Nora komt naar beneden.)

LOWIE: Nee, 't is naar de klote.

Zevende tafereel: Lowie - Marleentje - Nora.

NORA: Guten morgen.

(Marleentje stikt haast in haar eten en springt verschrikt recht. Nora gaat in de loop van het gesprek aan tafel zitten en drinkt een tas koffie.)

MARLEENTJE: Wie is dat?

LOWIE: Dat is ...

MARLEENTJE: Dat azijnvliedske?

LOWIE: Dat is geen azijnvliedske.

MARLEENTJE: Nee, eerder een dazerik. (een blindets.).

LOWIE: Ook niet. Dat is Nora...Nora von Tabora.

MARLEENTJE: En wie is dat?

LOWIE: Iemand die ik ken, van vroeger bij de troep in Duitsland.

MARLEENTJE: Uw soldatenlief?

LOWIE: 't Is te zeggen...

MARLEENTJE: Ja dus. En heeft die hier geslapen?

LOWIE: 't Is te zeggen...

MARLEENTJE: Ja dus. Nu snap ik waarom ik hier niet welkom was.

LOWIE: Maar nee. Toen wist ik dat nog niet.

MARLEENTJE: Dat kunt ge nu wel zeggen.

LOWIE: Dat is ook zo. Nora is hier pas toegekomen toen gij al weg waart naar Free. Dat is de zuivere waarheid.

MARLEENTJE: Of een vuile leugen. En dat ontbijt? Was dat ook voor haar?

LOWIE: Ja... nee...

MARLEENTJE: Wat is het nu? Ja of nee?

LOWIE: Nee ... ja ... 't is te zeggen.

MAARLEENTJE: Ge durft het niet zeggen hè. Met wat zijt ge eigenlijk bezig Opa? Zijt ge uw verstand kwijt?

LOWIE: Daar heeft het veel van weg. Maar wat moest ik doen?

MARLEENTJE: Zeker geen andere vrouw in huis halen terwijl ons Oma naar Lourdes is. Foei Opa, ge moest beschaamd zijn. Daar zijn geen woorden voor. Ik word er misselijk van.

LOWIE: Ik kan alles uitleggen zulle. Nora en ik werkten samen in de mess van d' officieren ... in Aken ... in de Taborakazerne.

NORA: Zo was dat, Fraulein?

LOWIE: Marleentje. Dat is ons Marleentje, mijn kleinkind, allee nog een Enkel op zijn Duits.

NORA: Voor een Mädchen men sagt Enkelin. Enkel und Enkelin.

MARLEENTJE: Verstaat ge dat niet Opa? Ge hebt toch ook een ezel en een ezelin.

LOWIE: En die ezel ben ik zeker?

MARLEENTJE: Ja, een idiote stomme ezel, dat zijt ge. Hoe haalt ge het in Godsnaam in uwe kop om dat mens hier te laten slapen als ons Oma er niet is.

LOWIE: Ze stond hier gisterenavond ineens voor de deur. En ze wist niet waar naartoe. En ze vroeg om te blijven. Ik wist goed genoeg dat dat niet kon. Maar op de duur heb ik toch maar toegegeven.

MARLEENTJE: Dat had nooit mogen gebeuren.

LOWIE: Maar er is niets gebeurd! Wij hebben allebei braaf in een afzonderlijk bed geslapen.

MARLEENTJE: Het zou er nog aan mankeren. Hoewel, ge kunt zeggen wat ge wilt.

LOWIE: Maar 't is echt waar. Vraag het maar aan Noortje.

MARLEENTJE: Noortje?

LOWIE: Nora ... ik bedoel Nora. 't Is echt waar hè Nora? We hebben niet in hetzelfde bed geslapen hè?

NORA: Dat stimmt! 'Geslapen' hebben wij niet in hetzelfde bed.

MARLEENTJE: Hoor dat eens aan zeg. Wat moet ik daarvan denken? En erger nog, wat gaat ons Oma daarvan denken?

LOWIE: Die hoeft dat toch niet te weten.

MARLEENTJE: Ah nee? Wilt ge achter hare rug konkelfoezen?

LOWIE: Maar 't is toch veel beter...

MARLEENTJE: Als ze van niks weet zeker? Dat zoudt gij wel willen hè. Maar ze zal het weten Opa.

LOWIE: Als we niks zeggen niet. Nora blijft maar een paar dagen en...

MARLEENTJE: Wablief! Blijft die hier nog een paar dagen?

LOWIE: Zeker niet langer. Tegen dat ons Oma terug komt is Nora al lang de pijp uit.

MARLEENTJE: Als die Nora hier nog éne dag langer blijft zijt ge beter zelf de pijp uit. Dan vertel ik alles aan onze pa.

LOWIE: Niet doen Marleentje. Uwe pa mag hier niks van weten.

MARLEENTJE: Dan weet ge wat er u te doen staat. "Raus mit die gait"! Of het zal hier serieus gaan stinken. En ik kom kijken hè Opa. Deze avond is die madam weg. En deze nacht slaap ik in de logeerkamer. En morgenvroeg staat hier een ontbijt gereed voor u en voor mij. Gesnopen?

LOWIE: Ja Marleentje. Ik zal mijn best doen. Maar ik kan niets beloven.

MARLEENTJE: Ge moet niets beloven, alleen maar doen. Salu!!

LOWIE: Ja Marleentje.

(Marleentje vertrekt rechts voorbij het raam en laat Lowie achter in de grootste verwarring en onrust.)

Achtste tafereel: Lowie - Nora - Rosalinde - Siegfried.

LOWIE: Nu heb ik er voor goed gelegen. Dat uitgerekend zij mij hier betrapt. Het kon niet erger. Dedju toch!

NORA: Was zij böse?

LOWIE: Nee zij was razend.

NORA: Warum?

LOWIE: Omdat gij hier zijt, darum.

NORA: Und? Uwe Frau is toch niet meer. Zij is toch naar Unse Lieve Frauke gefahren.

LOWIE: En wat als ze terugkomt?

NORA: Bij het laatste Urteil?

LOWIE: Zo lang gaat die niet wachten zulle.

NORA: Zij kan toch niet plötzlich auferstehen ... hoe zegt men dat... verrijzen nicht?

LOWIE: Pas op! Bij ons Rosalie kunt ge u aan alles verwachten.

NORA: Jaja, aber aan dat nicht weet ge.

LOWIE: Pas op. Zo lang is ze nog niet weg weet ge.

NORA: Nein, dat wist ik niet.

LOWIE: Dan weet ge 't nu.

NORA: En die kleine heeft noch veel verdriet. Zij mist hare Grossmutti zeer veel.

LOWIE: Ik ook verdomme. Was ze maar hier gebleven.

NORA: Niet traurig zijn Liebling. Gij beide, gij hebt haar zeer geliebt nicht?

LOWIE: Nu nog.

NORA: Dat versta ik.

LOWIE: Gij verstaat juist niets. We kunnen er maar beter mee ophouden.

NORA: Ophouden? Wat meent gij daarmee?

LOWIE: Dat ge beter kunt vertrekken. Abhauen.

NORA: Abhauen? Nu? Jetzt?

LOWIE: Ja! Nu! Jetzt! Sofort!

NORA: Aber dat gaat niet.

LOWIE: Waarom niet? Ge pakt uw spullen bij elkaar, smakt de deur achter uw gat dicht en ge zijt toch weg.

NORA: Aber neen Ludwig. So einfach... zo eenvoudig is dat niet.

LOWIE: Ah ja, ik snap het. Gij moet nog ontbijten... frühstücken. Geen probleem. Frest alles maar op: uw Wurst en uw Schweinenfleiss en de hele rotzooi.

NORA: Aber het gaat niet om dat essen. Er is nog etwas.

LOWIE: Wat dan wel?

NORA: Die Kinder willen U kennen lernen, die Trudie und der Siegfried.

LOWIE: Zeg dat het niet waar is hè. Ah nee hè Noortje! Doe ze de complimenten van hun Vater en Grossvater. Maar ze hier in huis halen, nooit!

NORA: Aber het is al zu spät Ludwig. Het is al te laat. Ik heb gesternabend nog angerufen... telefoniert. Zij kommen.

LOWIE: Kommen zij?

NORA: Zo is dat. Zij namen deze morgen de eerste trein in Aachen. Zij kunnen ieder augenblick hier zijn. *(Trudie en Siegfried komen links voorbij het raam.)* Kucke mal, daar zijn ze al.

LOWIE: 't Is niet waar hè!

NORA: Doch doch.

(Nora loopt naar de deur om ze te openen.)

LOWIE: Dat is nu eens altijd hetzelfde met die Duitsers hè. Veertig jaar lang ziet ge ze niet. Maar als ze dan komen, komen ze allemaal gelijk.

(Nora heeft de deur geopend en Trudie en Siegfried komen binnen met hun bagage. Siegfried draagt een rugzak.)

NORA: Kom erein kinder. Mijn Ludwig kan niet langer wachten om u kennen zu lernen. Is dat niet zo Ludwig?

LOWIE: Jawohl, ik sta te springen van ongeduld. *(terzijde)* En van kolère.

NORA: Kucke mal Ludwig, dit is uwe Tochter Gertrude, sag maar Trudie.

TRUDIE: Zijt gij mijn Vater?

LOWIE: Volgens uw moeder wel.

TRUDIE: Dit is het schönste Moment in mijn leven. Endlich leer ik mein Vati kennen.

(Trudie omhelst Lowie overdreven hartstochtelijk.)

LOWIE: Niet overdrijven hè. Al dat Duits geweld. De Krieg is voorbei zulle.

TRUDIE: (*bekijkt Lowie intens*) Gij zijt zo een hüpsche ... zo een nette man.

LOWIE: (*fier*) Dan moest ge mij vroeger eens gezien hebben.

TRUDIE: Nu begrijp ik waarom mijne Mutti zo verliefd was.

LOWIE: Ja... ze stond zo zot als een schup van mij.

NORA: En dat is Siegfried, uwe Enkel.

SIEGFRIED: Grüss Gott Groszvati.

LOWIE: Grüss Gott Enkel.

NORA: En nu: essen. Mijn Ludwig was zo froh dat gij kommen zou en heeft een Riesenfrühstück fertig gemacht.

TRUDIE: Is dat zo, Vati?

LOWIE: Ja ja kind. Dat was zo. (*terzijde*) Voor ik 'wust' wat ik nu weet. Ons Marleentje ocharm.

(*Nora, Trudie en Siegfried zetten zich aan tafel en beginnen te eten. Lowie zet een paar tassen bij.*)

NORA: Goede appetit, kinder.

TRUDIE: Goede appetit, Mutti.... Vati.

LOWIE: Ja... appetiet.

NORA: En gij Siegfried, wat sagt gij?

SIEGFRIED: (*met mondvoll*) Niets, ik esse.

LOWIE: Ge hebt gelijk menneke, ge kunt niet zagen en eten gelijk.

TRUDIE: Hebt gij al gegessen, Vati?

LOWIE: (*terzijde*) Vati! Vati! Die heeft precies drinkgeld nodig. (*tot Trudie*) Doch doch Trudie... ik wil zeggen, nein nein. Ik heb geen honger. Ik zou geen hap door mijn keel krijgen.

NORA: Smaakt aber goed, weet ge.

TRUDIE: Zeer goed.

SIEGFRIED: (*met mond vol*) Mmm goed, jaja, zeer goed.

LOWIE: Dat zie ik. (*terzijde*) Die vreetzakken vreten mij de oren van mijne kop. Ons Marleentje moest dat zien. En weten wat ik weet. Dat mag nooit gebeuren. Ze moeten hier buiten, zo rap mogelijk. (*tot Nora*) En hoe moet het nu 'weiter'?

NORA: Weiter mijn Schätzchen? Hoe meent gij?

LOWIE: Wanneer 'fahrt' ge weg, alledrie? Dat meen ik mijn Schätzchen.

NORA: Aber die kinder zijn nog maar gerade angekommen.

LOWIE: Dan kunnen ze na het eten ook gerade abfahren.

NORA: Aber dat kunt ge niet meinen. Die Kinder willen zo gern bleiben. Nur een paar Tagen bitte?

TRUDIE: Om mijn Vati beter kennen te leren, bitte?

NORA: Na vierzig Jahren is een paar Tagen toch niet viel.

LOWIE: 't Is niet 'viel' maar wel'veiel teviel'. Dat gaat absoluut niet.

TRUDIE: Vati, bitte bitte bitte? Ik wil bij u blijven.

NORA: Nur een paar Tagen?

SIEGFRIED: Is toch geen probleem, Grossvati.

LOWIE: Doch doch Enkel, is een groot probleem. Ik heb geen plaats voor vier 'Leute' om te slapen.

NORA: Doch doch, ik heb dat reeds ausgesucht. Trudie slaapt in uw Zimmer, euh kamer, Siegfried in de canapé, ik neem das Gästezimmer...

LOWIE: En ik?

NORA: Gij slaapt toch herrlich bij mij in bed nicht?

LOWIE: Nee begot! Als ons Marleentje en die andere 'Leute' dat te weten komen ben ik helemaal fertig.

NORA: Und? Letzte nacht waart gij ook fertig, weet gij nog mijn Schätchen?

LOWIE: Zwijg toch mens.

TRUDIE: (*ondeugend*) Vati Vati! Wat hebt gij letzte nacht gemacht? Zoals vroeger, voor veertig jaren? Sofort de koe mit de horens nicht?

LOWIE: Nee de duivel bij zijne staart. Was ik er maar nooit aan begonnen.

NORA: Is al goed ja. Kom kinder, ik zal uwe kamer tonen. Intussen kan mijn lieve Ludwig den Tisch abräumen.

LOWIE: Amai zeg, die commandeert mij al in mijn eigen kot. Waar gaat dat stoppen? (*Nora gaat met Trudie en Siegfried rechtsachter in de gang.*) Droom ik? En is dit allemaal een nachtmerrie? (*Lowie geeft zich een klets in het gezicht.*) Nee begot, ik ben klaarwakker en ik sta tot over mijn enkels in de stront.

Negende tafereel: Lowie - Free.

FREE: (*komt links voorbij het raam naar binnen*) En? Hoe is 't afgelopen?

LOWIE: 't Zijn rampen Free. Ons Marleentje heeft mij betrappt.

FREE: Marleentje? U betrappt?

LOWIE: Ja jong. Met Nora.

FREE: Ge waart toch geen vieze spellekes aan 't spelen?

LOWIE: Maar neen. Ik had een ontbijt gereed gezet voor Nora en mij.

FREE: Dat zie ik. En niet van het minste.

LOWIE: Komt ons Marleentje hier toch wel binnengevallen zeker.

FREE: Ik vroeg mij al af waar die gebleven was.

LOWIE: Ge moest u niets afvragen. Ge moest die bij u houden.

FREE: Maar ze was al weg voor ik wakker werd.

LOWIE: Waarom ligt ge ook zo lang in uwe nest te stinken?

FREE: 't Was laat geworden. En ik had redelijk veel pinten op.

LOWIE: Als ons Marleentje u komt helpen moet ge nuchter blijven. Maar nee, mijnheer moest er natuurlijk van profiteren dat het vrouwmens de deur uit is om het beest uit te hangen. En zijn eigen strontzat te zuipen.

FREE: En gij om met uw Duits lief in bed te kruipen.

LOWIE: Dat is heel wat anders.

FREE: Maar wel veel erger. Ik zou ons Frieda nooit bedriegen. Zeker weten.

LOWIE: Roep maar niet te hard.

FREE: Zo hard als ik kan. Moest een ander vrouw mij willen verleiden dan kruip ik in een harnas van ijzer en staal. Ongenaakbaar. Bij mij is nooit ...nooit.

LOWIE: Dat dacht ik van mijn eigen ook. Tot gisterenavond. Toen ben ik in een droom verzonken waarin alles kon. Tot ons Marleentje mij deze morgen brutaal heeft wakker geschud.

FREE: En hoe is het afgelopen met Marleentje?

LOWIE: Ze dacht natuurlijk dat ik voor haar en voor mij gedekt had.

FREE: Dan is er toch niets gebeurd.

LOWIE: Dat zal nog al niet. Terwijl wij aan tafel zaten komt Nora in haar slaapkleed van de trap. Ons Marleentje had alles direct door. Free jong, die ontgoocheling op dat gezichteke en die verwijten in die oogskes. Ik word er ziek van als ik eraan denk.

FREE: Dat kan ik mij voorstellen. Dat arm schaap. En nu?

LOWIE: Ze wil dat ik Nora op staande voet buitengooi.

FREE: En?

LOWIE: Als ik niet oppas gooien zij mij hier buiten.

FREE: Zij? Wie zijn dat?

LOWIE: Den Duits Free. Den Duits is terug binnengevallen.

FREE: Toch niet allemaal gelijk zeker?

LOWIE: Allemaal gelijk. Drie generaties in éne keer. En het ziet er niet naar uit dat ze direkt zullen kapituleren en naar de heimat vluchten.

FREE: Maar hoe zijn die hier geraakt?

LOWIE: Nora hè. Zij heeft angerufen, telefoniert. En deze morgen stonden ze met pak en zak voor mijn deur: mijn dochter en mijne kleinzoon. Om mij kennen zu lernen... nur voor een paar Tagen. Kent ge dat?

FREE: En of ik dat ken. En waar zit hij nu, den Duits?

LOWIE: Hij is aan 't inkwartieren op mijn slaapkamer. Die is opgeëist. Met bed en al.

FREE: En waar slaapt gij dan?

LOWIE: "Herrlich bij mij in bed nicht", zegt Nora. Maar dat ziet ge van hier.

FREE: Ik dacht dat ge niet liever wilde?

LOWIE: Gisteren nog wel. Maar vandaag ben ik terug bij mijn verstand. Te laat vrees ik. Ik heb mijn gat verbrand. Wat moet ik toch doen?

FREE: Op de blaren zitten, zo simpel is dat.

LOWIE: Ik verhuis naar de zolderkamer. Daar staat nog een oude canapé. 't Is toch maar voor een paar dagen.

FREE: Dat hoop ik voor u. Want eens uwe Duitse stamboom hier wortel schiet krijgt ge hem met geen heftruck niet meer van plaats jong.

LOWIE: Dan haal ik er een hijskraan bij. Ze moeten hier weg voor ons Rosalie terug is. En voor ons Marleentje achter de waarheid komt.

Tiende tafereel: Lowie - Free - Nora - Trudie.

TRUDIE: (*komt uit de gang*) Vati mijn bed is fertig. Ik kan slapen. Oh, gij hebt bezoek. Goede dag, mijnheer.

FREE: Dag madam... Fraulein. (*tot Lowie*) Is dat?

LOWIE: Dat is ze, Trudie, de dochter van Nora.

TRUDIE: (*neemt Lowie bij de arm*) En van mijn Vati.

FREE: Daar moogt ge fier op zijn Lowie. Gij hebt verdomme schoon werk geleverd.

LOWIE: (*fier*) Ze mag er zijn hè.

FREE: Dat moogt ge zeggen. Gij hebt tenminste iets gepresteerd bij de troep. Dat kan alleman niet zeggen.

LOWIE: Dat is waar. En pas op hè, ik heb nog veel meer gepresteerd zulle.

FREE: Wablied? Hebt gij er zo nog rondlopen?

LOWIE: Dat niet jong. Maar mijne Morse, dat was ook een prestatie zulle. Ik was daarin een echte krak. Weet ge hoe ge' Trudie' moet seinen? Tuut / tut tuut tut / tut tut tuut / tuut tut tut / tut tut / tut .

FREE: Stop maar, 't is al lang goed. Zoudt ge mij niet voorstellen aan dat schoon kind?

LOWIE: Trudie , dit is Free, tut tut tuut tut / tut tuut tut / tut / tut.

TRUDIE: Free tuttut tuut tut? Een komische naam nicht?

FREE: Niks komisch. Ik ben Free ...Frederik... Friedrich ... zonder tuttut. Ik ben de Freund van uwe Vati.

TRUDIE: Oh Friedrich. Een schöne naam voor een schöne man.

FREE: (*Free laat zich vangen en is zo fier als een gieter.*) Dat zeggen er nog zulle.

LOWIE: Stoefffer! Zie wat ge doet!

FREE: Ge moet niet bang zijn. Jaloerse bok.

TRUDIE: Gij zijt een hüpsche Kerl Friedrich.

FREE: Ja, heel huups hè.

TRUDIE: Mag ik 'Friedje' zeggen?

FREE: Friedje? Dat klinkt lief zulle. Dan noem ik u "Truudje".

TRUDIE: Oohh schön!!! Friedje, gij zijt echt mijn 'tuupe'.

FREE: Uw 'tuupe'? Hoort ge dat Lowie, ik ben haar 'tuupe'. Die kent iets van venten zulle.

LOWIE: Ze heeft er ook al twee versleten op twintig jaar tijd.

FREE: Is 't echt? Dat staat mij aan jong.

LOWIE: Mij niet 'Friedje. Pas toch op jong. "Truudje" probeert u uit zulle.

FREE: Laat maar komen. Gij zijt een lekker stuk zulle Fraulein ... Truudje.

TRUDIE: Meent gij dat mijnheer ... Friedje?

FREE: Jazeker gedomme. Gij zijt een beeld van een vrouwmens, een echte bloem.

TRUDIE: Wat romantisch. Het toeval heeft ons zusammen gebracht. Wunderbar nicht?

FREE: Heel wunderbar.

LOWIE: Lap! Deuken (nutsen) in zijn harnas.

NORA: (*komt binnen*) De jongen slaapt. Hij was zeer müde.

TRUDIE: Mutti, dit is Friedrich, Vati's freund! Een schöne man nicht?

NORA: Wij hebben ons gisteren al kennen gelernt.

TRUDIE: Is hij geen nette Kerl?

NORA: Een zeer nette Kerl. Heeft aber veel Unglück gehad.

TRUDIE: Unglück?

NORA: Hij heeft zijne Frau verloren. Zij is naar Unse Lieve Frauke heengevlogen!

FREE: Niks gevlogen. Ze is met de bus.

TRUDIE: Arme Liebling. Goed dat ge mij hebt kennen geleerd.

FREE: Denkt ge dat?

LOWIE: Ik denk dat niet.

TRUDIE: Doch doch. Bij mij zult gij uwe lieve Frau snel vergessen.

FREE: Voor een dag of vijf zal dat wel lukken. Maar dan komt alles terug zulle.

TRUDIE: Maar neen. Fünf dagen geen verdriet en alles is voorbij.

FREE: Vergeet het wicht. Lowie ze snapt het niet.

LOWIE: Ze wil het niet snappen jong.

FREE: Zou die nu echt willen dat ik en zij...?

LOWIE: Ze draait u rond hare vinger Free.

FREE: Maar ze kent mij pas. Waarom is die zo hevig?

LOWIE: Die wil persee hare derde vent.

FREE: Dat kan ik toch niet zijn!

LOWIE: Zij denkt van wel.

FREE: Maar hoe komt die daarbij?

LOWIE: Gij hebt wel niet hard tegengewerkt hè Friedje. Lekker stuk, beeld van een vrouw, echte bloem.

FREE: Maar ik meende dat toch niet.

LOWIE: Zij wel.

FREE: Wat heb ik aangevangen? Lowie, wat moet ik doen?

LOWIE: Op uw affaire passen of ge zit in het zelfde schuитеke als ik.

FREE: Als 't al maar niet te laat is.

NORA: Friedrich heeft een Gasthaus, hier nabij op het plein.

TRUDIE: Nein! Een richtig Gasthaus?

FREE: Bijlange geen gasthuis, een dorpscafé.

TRUDIE: Die wil ik gerne zien. Mag ik mitkommen ... Friedje? Wilt gij mij uw Gasthaus tonen?

FREE: Dat is geen goed gedacht vrees ik.

TRUDIE: Doch doch. Ik wil het zien, Friedje, bitte bitte bitte.

NORA: Maak dat toch Friedrich, zij vraagt het zo schön. Dat kan men toch niet weigeren.

FREE: (*terzijde met Lowie*) Lowie die twee spannen samen.

LOWIE: Ja jong, zo zijn ze. Met zijn allen gelijk op hun prooi.

FREE: Dan zal ik er niet buiten kunnen zeker?

LOWIE: Nee, we hebben het allebei aan ons lits.

FREE: Binnen een paar dagen zijn ze toch de pijp uit hè?

LOWIE : Ik vrees ervoor. Het zijn Duitsers jong. Eens dat die in een pijp kruipen is er minstens een vlammenwerper nodig om ze eruit te krijgen.

FREE: Wat gaan de klanten zeggen? Ons Frieda gaat eens efkes op reis en lap, ik zit met een vreemde vrouw in huis.

LOWIE: En wat gij gaat zeggen? Want ze zullen vragen stellen hè.

FREE: De waarheid misschien. Dat uw soldatenlief met haar en uw dochter en met uwe kleinzoon onverwacht op bezoek zijn.

LOWIE: Riskeert het niet hè Free! Doe mij dat niet aan hè!

FREE: Maar wat gij mij aandoet...

LOWIE: Is uw eigen schuld.

FREE: Nee, dat is uw schuld. Als gij Nora niet in huis had gehaald was de rest van uwe Duitse stamboom hier ook niet geland.

LOWIE: Dat zijn vijgen na Pasen.

FREE: En als Marleentje deze avond komt?

LOWIE: Moet Trudie terug hier zijn.

FREE: En als ze niet wil?

LOWIE: Ze heeft niets te willen.

FREE: Gij hebt goed zeggen. Ik zal mijn best doen.

TRUDIE: Gaan we nu endlich?

FREE: Kom maar mee. Maar niet voor goed hè.

TRUDIE: Nein nein, alleen maar ankucken.

NORA: Tjüss Liebling. En veel Spass met Friedrich.

LOWIE: Spaas met Friedrich? Daar komen vodden van. Free pas op hè!

TRUDIE: Niks pas op hè! Kom Liebling. Tjüss Mutti ... Vati.

(Free en Trudie vertrekken links voorbij het raam.)

Elfde tafereel: Lowie - Nora - Siegfried.

NORA: Die beiden, dat zou een schön koppel zijn nicht?

LOWIE: Ik vind daar maar niets aan.

NORA: Doch doch. Die beiden zijn in de hoogste Himmel.

LOWIE: Op weg naar de diepte der hel.

NORA: Dat leven is toch wunderbar: ik vind u zurück en onze lieve Tochter vindt een nieuwe Freund.

LOWIE: Loop ge niet wat hard van stapel?

NORA: Vindt ge?

LOWIE: Heel zeker. Als dat hier nog lang gaat duren gaat dat rap gedaan zijn.

(Siegfried komt uit de gang.)

NORA: Goed geslapen mijn Jungen?

SIEGFRIED: Zeer goed. Aber niet lang genoeg. Gij hebt een zeer goed bed, Grossvati!

LOWIE: Een heel goed bed menneke. Ge moet er wel zelf inliggen.

NORA: Is toch geen probleem. De Jungen kan dat bed behalven. Zijne Mutti slaapt deze nacht bij Friedrich in het Gasthaus.

LOWIE: Wablief? Geen sprake van.

NORA: Doch doch. Dat is voor iedereen dat beste.

SIEGFRIED: En wie is Friedrich? En waar is dat Gasthaus?

NORA: Friedrich is de nieuwe Freund van uwe Mutti. En dat Gasthaus is hier nabij op het plein.

SIEGFRIED: Dan ga ik einmal kucken en kennis machen. Tjüss Grosmutti ...Grossvati.

NORA : Tjüss Jungen.

LOWIE: Tjüss. *(terzijde)* Dat die ons Marleentje maar niet tegen het lijf loopt. Dan komt alles uit.

(Siegfried gaat weg links voorbij het raam.)

NORA: Onze Siegfried is toch een nette Jungen, niet Ludwig?

LOWIE: Ja 't is een ferm jonk. 't Is precies of ik hem al jaren ken. Sommige trekken in zijn gezicht komen mij heel bekend voor. Hij lijkt op iemand die ik ken maar ik weet niet op wie?

NORA: Op u natürlich.

LOWIE: Op mij? Dat zal het zijn. Op mijn spiegelbeeld.

NORA: En auf mich. Hij is toch onze Enkel, de Enkel van ons beiden.

LOWIE: Als gij dat zegt zal dat zo wel zijn zeker. Hoewel sommige trekken in zijn gezicht...

NORA: Zal hij van zijn vader haben, nicht?

LOWIE: Van zijn vader? Dat kan. Hoewel ik zijn vader niet ken. En die trekken wel.

NORA: (*kwaad*) Stop toch deze Unsinn. Dat is alles toch Quatsch man. (*herpakt zich*) Sag liever wat wij heute machen?

LOWIE: Trekt gij uwe plan. Ik trek naar boven en installeer mij op de zolderkamer.

NORA: Op de zolderkammer?

LOWIE: Ja, op de zolderkamer, de Dachkammer in het Duits, hierboven onder de pannen. Daar staat nog een oude canapé. Daar slaap ik zolang mijn eigen bed aangeslagen is.

NORA: Aber Ludwig, gij zult toch bij mij slapen in het Gästezimmer.

LOWIE: Maar dat kan niet. Snap dat nu toch eens mens. Zijt gij ons Marleentje al vergeten? Die komt controle maken zulle.

NORA: En wat dan nog?

LOWIE: Wat dan nog? Als die ons samen in bed betrapt schopt ze u en heel uwe 'hannekesnest' met klikken en klakken de straat op. Dat dan nog. En dan klappt ze voor de rest van haar leven geen bakkes niet meer tegen mij. Ook dat dan nog.

NORA: Dat heeft toch gene zin. Früher oder später moet zij toch hare Deutsche Familie kennen lernen.

LOWIE: Haar Duitse familie kennen lernen? Vrouwmens lief, als die ooit moet doorhebben wat hier allemaal aan de hand is, dan was ik beter nooit geboren. Ik ga er direkt naartoe. Ik moet ze aan haar verstand brengen dat gij en uw dochter en uwe kleinzoon hier gewoon een paar dagen komen logeren. En dat er hier niets maar dan ook niets meer aan de hand is.

NORA: Aber Ludwig, er is toch etwas meer aan de hand.

LOWIE: Zwijg. Ik wil het niet horen. Tegen de middag ben ik terug. En binnen blijven hè. En niet bij de geburen gaan kletsen. Zeker niet over, ge weet wel waarover. Tjüss! (*Lowie vertrekt rechts voorbij het raam.*)

NORA: Tjüss Ludwig. Auf wiedersehen. Hij is gans in paniek, mijn Ludwig. Ik versta niet warum? Omdat zijne Frau noch niet zolang is hingefahren? En zijn familie en vooral Marleentje nog zo traurig zijn? Dat versta ik zeer goed. Aber verdriet gaat snel vorbei. Ik en Trudie en de jongen blijven rustig hier. Und jetzt ga ik mal kucken hoe mijne lieve Trudie het maakt met haar Friedrich. Hij is zo een nette Man en mijne Trudie is zo een hüpsches Mädchen. Die beide zusammen, dat zal een zeer schön koppel zijn. Wij hebben recht gehad met naar België te kommen. Dat komt hier alles zeer schön in Ordnung. (*Nora vertrekt links voorbij het raam naar Frederik.*)

DOEK

PAUZE

DERDE BEDRIJF

Twaalfde tafereel: Nora.

(De morgen van de vierde dag. Nora, in nachtkleding en kamerjas, komt uit de keuken. Zij draagt een dienblad met alle benodigdheden voor het ontbijt. Zij dekt de tafel.)

NORA: *(zet het dienblad neer en gaapt nadrukkelijk)* Ik heb zeer slecht geslapen. Mijn Ludwig heeft schuld daran. Hij slaapt reeds drie nachten op de Dachkammer. Hij heeft immer angst voor Marleentje. Zij kan het niet haben dat haar Groszvater een andere Frau tot zich neemt, dat kleine kreng. Iedere Abend komt zij controlieren. Obschon zij niet meer zo böse is. Zij verlangt niet meer dat wij weggehen. En zo zijn wij reeds vier Tagen hier. Mijn Ludwig wordt iedere Tag meer en meer unruhig. Hij wil überhaupt dat wij abhauen. Und sofort. Ik weet niet warum? Aber wij zijn hier en wij blijven hier. Ende. Schluss. Zo, de Tisch is gedekt voor ons zwei. Nu trek ik mijne kleider an en maak mij schön voor een romantisch Frühstück met mijn Liebling. Ik freue mij reeds darauf. *(Nora gaat naar de logeerkamer.)*

Dertiende tafereel: Rosalie - Frieda

(Rosalie en Frieda komen met het valies in de hand rechts voorbij het raam naar binnen. Ze zetten hun valiezen neer.)

ROSALIE: Voila, hier zijn we al terug. Dat is rap hè.

FRIEDA: Ik vind het zo erg voor u. Gij had gerust mogen blijven. 't Is niet omdat ik ziek werd en naar huis wilde dat gij moest meekomen.

ROSALIE: Dat weet ik. Maar u alleen naar huis laten komen zeker. Terwijl gij speciaal voor mijn plezier zijt meegegaan. Dat zou ik niet kunnen.

FRIEDA: Ik ben ook een straffe hè. Andere mensen gaan naar Lourdes om te genezen. En ik toch wel om ziek te worden zeker.

ROSALIE: Ge zult iets verkeerd gegeten hebben. Dat kan gebeuren met die vreemde keuken.

FRIEDA: Iets heel verkeerd dan. Want ik ben nogal een gang gegaan. Een afgang dan. Ik kon het niet voorblijven en op de duur kwam ik niet meer toe. Al maar goed dat gij reserveondergoed bij had. Of ik had daar schoon gestaan.

ROSALIE: Dat hebben we aan onze Lowie te danken. Zeg eens, nu ik aan onze Lowie denk, die gaat content zijn dat ik al terug ben.

FRIEDA: Onze Free ook. Die TGV is toch een schoon ding hè.

ROSALIE: En rap zeg.

FRIEDA: Dat wel. Maar wat ik voorhad ging nog rapper.

ROSALIE: 't Is hier nog stil hè. Onze Lowie slaapt nog.

FRIEDA: Dat is ook normaal hè. Hij zal gisterenavond de bloemekes buitengezet hebben.

ROSALIE: Een pint gedronken, dat kan. Om naar Marleentje te gaan zien. Bij Free in 't café. Maar voor de rest heeft die geleefd als een kluizenaar. En zijn eigen steendood verveeld. Daar ben ik zeker van.

FRIEDA: Ja, iedere dag zo helemaal alleen aan tafel uw boterhammekes oppeuzelen. Da's niet plezant.

ROSALIE: Zeker niet. Hoewel, zie daar eens! De tafel staat gedekt. En voor twee nog wel. Die kon toch niet weten dat wij vroeger zouden thuiskomen.

FRIEDA: Misschien heeft hij alle dagen voor twee gedekt. Om u minder hard te missen. Dat kan zulle.

ROSALIE: Neenee, zo zot is hij nu ook weer niet. Misschien komt ons Marleentje hier 's morgens eten. Om Free niet tot last te zijn.

FRIEDA: Dat kan ook. Maar dat zou ze niet moeten doen. Als ze 's avonds in 't café helpt, moet Free 's morgens voor eten zorgen.

ROSALIE: Misschien wil ze hare opa een plezier doen. Die twee kunnen elkaar toch niet missen.

FRIEDA: Dat zal het zijn. Nu ga ik thuis eens kijken hoe het daar zit. Free zal verrast zijn omdat zijn Frieda al terug is.

ROSALIE: En blij. Die mannen hebben ons ferm gemist zulle.

FRIEDA: Zeker weten. Allee, ik ben ermee weg. Tot straks hè Rosalie! Kom maar iets drinken in 't café.

ROSALIE: Ja, misschien. Tot straks!

Veertiende tafereel: Rosalie en Nora.

(Frieda vertrekt naar huis. Rosalie neemt haar valies en wil naar de deur rechtsachter gaan.)

ROSALIE: Nu kruip ik stillekes bij mijne vent in bed. Ik heb hem verdorie ook hard gemist. En een paar uurtjes slaap zullen mij goed doen. Ik hoop dat onze Lowie vast slaapt. Dan hoort hij mij niet. En als hij straks wakker wordt gaat hij niet weten wat hem overkomt. Wie weet gebeuren er wel dingen waar hij al jaren niet meer aan denkt. Zo zorgt Lourdes misschien nog voor een mirakel.

(Wanneer Rosalie de klink van de gangdeur in de hand neemt komt Nora uit de logeerkamer.)

NORA: Hallo!

ROSALIE: *(verschrikt)* Ha... hallo! *(Rosalie laat de deurklink los en zet haar valies neer.)*

NORA: Goede morgen.

ROSALIE: *(verbaasd)* Ook zoveel.

NORA: Und wer sind sie?

ROSALIE: Wablief?

NORA: Wie zijt gij?

ROSALIE: Dat zou ik aan u moeten vragen. Wie zijt gij?

NORA: Ik? Ik ben Nora.

ROSALIE: Nora?

NORA: Ja, Leonore. Maar Ludwig sagt immer Nora.

ROSALIE: Wie 'zaagt' Nora?

NORA: Ludwig. Ik ben zijne Freundin.

ROSALIE: De "freundin"? Van Ludwig? En Ludwig is...?

NORA: De Herr des Hauses natürlich.

ROSALIE: Natürlich, natürlich, de Herr des Hauses. Maar hoe kent gij die Ludwig, die Herr des Hauses?

NORA: Wij hebben ons kennen gelernt bij die Belgische Armee in Aachen. In de Taborakazerne.

ROSALIE: Bij de troep wilt ge zeggen. Jaja, hij heeft in Aken gelegen, in de Taborakazerne. Dat klopt. En hoe goed hebt gij elkaar kennen gelernt?

NORA: Zeer zeer goed.

ROSALIE: Zo goed?

NORA: Wij hebben zusammen gearbeitet in de Offiziersmesse.

ROSALIE: In de mess van d' officieren? Dat liegt ge!

NORA: Nein nein. Wij waren iedere nachmittag zusammen. En zo werden wij Freunde, zeer goede Freunde. En na enige Zeit hebben wij ons geliebt, zeer veel geliebt.

ROSALIE: 't Is niet waar hè. Dat heb ik nooit geweten. Dat hij marconist was, dat wel. En dat hij veel tuut tuut tuut moest doen.

NORA: Ja, wij hebben viel tuut tuut tuut 'gedoen'. In bed. Dat was toch een schöne Zeit.

ROSALIE: Dat kan ik mij voorstellen. Tuut tuut tuut in bed.

NORA: Romantisch niet?

ROSALIE: Heel romantisch! En nu komt ge uw lief zo eens bezoeken?

NORA: Ik heb immer verlangd mijn Ludwig wieder te zien. En endlich na vierzig jaren...

ROSALIE:... was het grote moment aangebroken. Toevallig als zijn vrouw de deur uit is.

NORA: Ja, zijne Frau is niet meer daar. Schlimm nicht.

ROSALIE: Heel slim. Maar hoe wist ge dat eigenlijk?

NORA: Ik heb dat niet gewust. Ludwig heeft dat gesagt.

ROSALIE: En wat heeft hij precies 'gezaagd'?

NORA: Dat zijne lieve Frau naar Unse Lieve Frau is hingefahren.

ROSALIE: En daarom heeft hij u maar in huis gehaald?

NORA: Ik weet het is nog snel. Aber dood is dood nicht?

ROSALIE: Ah zo zit dat! Ze is dood! Voor goed naar... (*wijst naar boven.*) ?.

NORA: Schrecklich nicht? Ludwig had een goede Frau. Zij is nu zeer glücklich im Himmel. En ik maak mijn Ludwig zeer glücklich auf Erde. Hij heeft immer nog veel verdriet voor zijne Frau, weet ge.

ROSALIE: Dat zie ik.

NORA: In Lourdes heeft hij voor haar gebeten.

ROSALIE: In Lourdes? Hij?

NORA: Zo heeft hij gesagt ja.

ROSALIE: Amai zeg, die 'zaagt' er nog al op los. Waar zit hij ergens, de zagepiet?

NORA: Hij slaapt nog.

ROSALIE: Toch niet in uw bed zeker?

NORA: Nein nein, hij wil niet meer.

ROSALIE: Niet meer?

NORA: Nein. Allein die eerste nacht hebben wij zusammen geslapen.

ROSALIE: En weer veel tuut tuut tuut gedaan zeker?

NORA: Ja, het was gerade als vroeger: een schöne romantische nacht.

ROSALIE: (*kwaad*) Zwijg stil mens! Ik word er mottig van! Onze Lowie, die eenzame, ongelukkige kluzenaar is verdomme een schijnheilige wulpse vrouwenzot! Dat die wacht.

NORA: Aber gij wordt böse Fraulein. Warum? Wie zijt gij eigentlich?

ROSALIE: Ik? Ik ben ... ik ben...

NORA: Zijne Schwester? Euh ... zijne zuster?

ROSALIE: Zijn vrouw.

NORA: De zuster van zijne Frau? Ach so! Zijne Schwägerin. Is dat zo?

ROSALIE: Nee... ja... 't is te zeggen...juist... zo is dat. Zijn zwijgerin. Maar ik blijf niet zwijgen zulle. Als ge dat maar weet.

NORA: En gij komt uw Schwager bezoeken?

ROSALIE: Juist. Hij gaat verschieten als hij mij ziet.

NORA: Aber gij hebt Gepäck mit. Wilt gij hier blijven logieren?

ROSALIE: Dat was ik wel van plan ja.

NORA: Ik fürchte dat zal niet gaan.

ROSALIE: En waarom niet?

NORA: Weil ik in het Gästezimmer slaap.

ROSALIE: En dan? In Ludwig zijn bed is toch plaats genoeg voor twee.

NORA: Dat is aber een goede gedachte. Ik slaap bij Ludwig in bed en gij bekomt het Gästezimmer.

ROSALIE: Vergeet het. Gij zijt niet met Ludwig getrouwd zulle madam.

NORA: Nein nog niet. Aber, dat komt zeer snel. Ludwig zal mij heiraten.

ROSALIE: Wablieft? Heiraten? Trouwen? Ludwig? Met u?

NORA: Zo is dat. Zodra hij zijne Frau vergessen is.

ROSALIE: Maar dat zal niet zo rap gebeuren. Daar zal ik persoonlijk voor zorgen.

NORA: Warum? Dat is toch viel besser hij vergeet zijne Frau en zijn verdriet. Aber nu valt mij wat ein. Ludwig heeft gesagt er is ook een Dachkammer. Misschien kunt gij daar übernachten.

ROSALIE: Ik? Op de dakkamer? Op de zolderkamer wilt ge zeggen?

NORA: Ja, op de zolderkamer.

ROSALIE: Dat zou Ludwig zijn eerste vrouw nooit gewild hebben.

NORA: Aber ik word zijne zweite Frau. En ik wil dat wel.

ROSALIE: (*terzijde*) Amai, wat een feeks. Onze Lowie weet niet waar hij aan begint.

NORA: En vergeet maar niet, die zolderkamer is immer nog besser als gar gene kammer.

ROSALIE: Als ge 't zo beziet hebt ge nog gelijk ook. (*terzijde*) Ik zal maar doen alsof. Tot ik alles weet. En dan verkoop ik die Duitse trut een stamp onder hare put. En daarna reken ik af met mijne vent. Als alles waar is vliegt hij buiten. Voor mijn part met zijn Nora terug naar Tabora. En daar mag hij tuut tuut tuut doen zoveel als hij wil.

NORA: Und?

ROSALIE: 't Is goed. Ik trek naar de zolderkamer. (*Rosalie wil haar valies nemen*)

NORA: Niet zo snel. Zet nu uw Gepäck maar in de Küche.

ROSALIE: In de keuken? Waarom?

NORA: Dan kunt ge gelijk de Abwas machen. Intussen haal ik Fleisch en Wurst en Käse voor het Frühstück.

ROSALIE: Het Frühstück?

NORA: Ja, het ontbijt, het morgenessen.

ROSALIE: Dat komt goed van pas. Ik verrek van de honger.

NORA: Dat Frühstück is aber niet voor u. Ik heb de Tisch gedekt voor mij en mijn Ludwig. Voor een romantisch Frühstück... allein... met ons zwei.

ROSALIE: En krijg ik niks?

NORA: Er is nog wat altes brood in de Küche. Gij kunt etwas essen bij de Abwas. En wanneer ik zurück ben gaat gij spazieren ... wandelen ... draussen. Ik en Ludwig willen niet gestört worden bij het Essen.

ROSALIE: Dat vind ik nu eens echt een goed gedacht zie. Gezellig met zijn twee frühstücken. (*terzijde*) Maar ik ga daar wel een stokje voorsteken! Een knuppel als het moet.

NORA: Zo, dat is dan in Ordnung. Neem nu uw Gepäck en verschwind in de Küche. Schnell, schnell, schnell! (*Nora geeft Rosalie haar valies in de handen en duwt ze tot in de keuken.*) Verdammt nog mal, dat ausgerechnet nu Ludwigs Schwägerin komt logieren. Aber deze Abend of ten laatste morgen früh schick ich sie fort. Zij kan hier nicht blijven. (*Nora vertrekt links voorbij het raam.*)

ROSALIE: (*komt uit de keuken*) Zo gaat dat zie. Ik heb mijn gat nog niet gedraaid of ik ben al dood verklaard. Door mijne eigen vent nog wel. Die dan stante pede met zijn oud soldatenlief in bed kruipt. Is dat niet om mee te janken? (*snotterend*) Ik heb in Lourdes op mijn twee blote kniekes tot ons Lieve Vrouwke gebeden opdat hij zijn eigen toch maar niet zou vervelen. En niks te kort zou hebben! Maar hij heeft zich

helemaal niet verveeld. En hij had eerder iets teveel in plaats van te kort, de hete bok! (*wenend*) En mij maar wijsmaken dat die tuut tuut tuut bij het leger alleen diende om berichten door te seinen. Ik ben toch te beklagen. (*hevig wenend*) Bijkans veertig jaar ben ik met hem getrouwd. En iedere nacht heb ik bij hem geslapen. En we hebben het duizenden keren gedaan. Maar bij mij heeft hij nooit tuut tuut tuut gezegd. (*Rosalie gaat in de keuken*)

Vijftiende tafereel: Lowie - Rosalie.

(*Lowie komt van de zolderkamer. Hij kreunt en ondersteunt met beide handen zijn rug. Hij gaat tot bij de ontbijttafel en staat met de rug gekeerd naar de keukendeur.*)

LOWIE: Miljaar, ik ben geradbraakt. Slapen op zo een oude canapé, dat valt niet mee zulle. Gelukkig is het bijna voorbij. Nog twee dagen en ons Rosalie is terug. Eerst moeten die Duitsers de deur uit. Nora begint mij serieus op mijn zenuwen te werken. Die wil altijd maar vrijen. 't Is niet te doen. Van de andere kant, ze soigneert mij gelijk een prins. Zie dat weer eens aan zie. Die tafel, gedekt voor ons twee. En zo schoon zeg.

(*Rosalie is uit de keuken gekomen zonder dat Lowie het gemerkt heeft en heeft de helft van Lowie's monoloog gehoord.*)

ROSALIE: Ja, heel schoon hè.

LOWIE: Geweldig. (*verschrikt*) Hèèèèèè!!! Zijt gij dat?

ROSALIE: Wie anders? Een spook?

LOWIE: Nee. Dat niet. Maar ik dacht...

ROSALIE: Dat ge iemand anders hoorde? Dat kan toch niet. Hier is toch niemand anders in huis.

LOWIE: Nee, natuurlijk niet. Maar gij, gij zijt hier normaal ook niet! Gij zijt in Lourdes

ROSALIE: Was in Lourdes.

LOWIE: En ge zijt al terug?

ROSALIE: Dat ziet ge toch.

LOWIE: Maar ik snap het niet. Zo rap?

ROSALIE: Frieda was ziek. En ze wilde naar huis.

LOWIE: Maar daarvoor moest gij toch niet naar huis komen.

ROSALIE: En Frieda alleen laten terugkomen zeker? Gij zijt goed gij.

LOWIE: Dat had toch gekunnen. Ge waart nu daar. En voor die paar dagen waart ge beter gebleven.

ROSALIE: Gij zijt precies niet blij dat ik terug ben.

LOWIE: Toch wel, heel blij. Maar gij waart hier nog niet verwacht.

ROSALIE: Dat zie ik. Ge hebt zelfs al voor ons twee gedekt.

LOWIE: Gedekt? Wat gedekt?

ROSALIE: De tafel Lowie. Voor 't ontbijt.

LOWIE: Ah ja, juist. De tafel. Die is gedekt voor twee.

ROSALIE: (*vleiend*) Hoe wist ge dat ik vroeger zou terugkomen?

LOWIE: Ik wist dat niet. Maar ik dacht... euh... met ons Rosalie weet ge maar nooit. Als die dat in hare kop krijgt staat die hier morgen terug. En dus dek ik maar voor twee. En al maar goed dat ik zo gedacht heb hè. Want voila, ge zijt er... onverwacht ... maar toch verwacht ... gelijk ge ziet.

ROSALIE: Ge zijt toch wel heel content dat ik terug ben hè?

LOWIE: Ja Rosalie... heel... heel... content. Zo content dat ik er helemaal 't onderste boven van ben. Want ik heb u heel hard gemist zulle.

ROSALIE: Dat wist ik. Gij zijn gene vent om alleen te blijven.

LOWIE: Als ge dat maar weet. Voor een paar dagen, dat gaat nog. Maar een hele week.

ROSALIE: Dan voelt ge u eenzaam en ongelukkig hè ventje.

LOWIE: En of.

ROSALIE: Weet ge wat? Als ik ooit nog eens alleen wegga, zorg ik voor een vervangster.

LOWIE: Een vervangster? Zijt ge zot!

ROSALIE: Ik ben niet zot. Een ander vrouw voor u, dat zou toch gemakkelijk zijn. De tafel gedekt. Uw eten op tijd. Geen koude voeten in bed.

LOWIE: Stop daarmee. Ge weet goed genoeg dat ik dat nooit zou willen.

ROSALIE: Echt niet?

LOWIE: Zeker niet. Ik wil geen ander vrouw in huis. En zeker niet in bed. Wat denkt ge wel.

ROSALIE: Dat ik u kan vertrouwen. Dat heb ik altijd gedacht. En daarom ben ik blij dat ik zo onverwacht teruggekomen ben.

LOWIE: Hoelang zijt ge al terug?

ROSALIE: Een half uurtje misschien.

LOWIE: En was alles hier rustig en stil?

ROSALIE: Zo rustig en stil als in een klooster.

LOWIE: Dat is goed. Dan hebt ge ook niemand gezien?

ROSALIE: Wie dan wel? Een nonneke of zo? Of zuster-overste? De mère supérieure?

LOWIE: Natuurlijk niet. Dit is toch geen echt klooster.

ROSALIE: (*terzijde*) Nee, eerder een hoerenkot.

LOWIE: Wat zegt ge?

ROSALIE: Ik ben stik kapot. Ik kruip een paar uren in bed. (*Rosalie gaat naar de gangdeur.*)

LOWIE: Nee, dat gaat niet. Mijnen Enkel.

ROSALIE: Hebt ge last van uwen enkel?

LOWIE: (*tast aan zijn enkel*) Neenee ...'t is te zeggen ...ja toch ...een beetje verstuikt ... maar niet erg.

ROSALIE: Dan kan ik toch naar bed?

LOWIE: (*Lowie verspert de doorgang*) Niet doen. Dat is niet opgemaakt. Dat... dat... ligt helemaal overhoop.

ROSALIE: Dat geeft niet. Ik kruip er zo wel in.

LOWIE: Neen. Ik wil dat niet. Ga nog even naar de keuken. Intussen zal ik het bed opmaken.

ROSALIE: En kan ik de afwas doen zeker.

LOWIE: Geen sprake van. Zet u een gat en eet een snee (boterham). Ge zult wel honger hebben. Als alles in orde is roep ik u. (*Lowie duwt Rosalie de keuken in.*) Oef ... dat was op het nipperke. (*Lowie gaat luisteren aan de deur van de logeerkamer*) Gelukkig. Die slaapt nog. En ons Rosalie weet nog van niks. Nu moet alles heel rap gaan. Eerst sleur ik mijnen Enkel uit zijn bed. Dan stop ik ons Rosalie erin. En terwijl die slaapt vliegt den Duits de trein op naar Aken. Misschien komt alles nog goed. Maar dan mag ik wel geen tijd niet meer verliezen.

(*Lowie loopt af in de gang rechtsachter. Rosalie komt uit de keuken.*)

ROSALIE: Ik mag niet eens in mijn eigen bed. Zou daar misschien ook een oude vlam slapen? Ik verschiet van niks meer. En ik die dacht dat ik mijne vent door en door kende. Ik ken hem verdomme nog niet half.

(*We horen geluid en gestommel in de gang. Rosalie trekt zich terug in de keuken maar gluurt naar binnen en luistert mee.*)

SIEGFRIED: (*in de gang*) Wat is los? Ik wil slapen!

LOWIE: Gedaan met slapen. Ge moet weg. Raus! Direkt! Sofort!

SIEGFRIED: Maar waarom?

(*Lowie duwt Siegfried, in pyjama en met de kleren in de hand, voor zich uit naar binnen. Hij draagt zelf de rugzak in de hand. Tijdens het gesprek kleedt Siegfried zich aan.*)

LOWIE: Daarom. Ze is terug.

SIEGFRIED: Wie is terug?

LOWIE: Iemand die ik nog niet verwacht had.

SIEGFRIED: En dan? Schick haar fort.

LOWIE: Haar fortschicken? Dat zie ik nog zo direkt niet gebeuren.

SIEGFRIED: Is toch geen probleem. Zal ik dat maken?

LOWIE: Gij zeker niet. Ze mag zelfs niet weten dat ge bestaat.

SIEGFRIED: Maar ik besta. Dat ziet ge toch.

LOWIE: Maar zij mag dat niet zien. Vooruit. Inpakken en wegwezen.

(*Lowie duwt Siegfried voor zich uit naar de voordeur.*)

SIEGFRIED: Ik wil überhaupt niet weg! Ik wil blijven! Bij U! In uw bed! Bitte, bitte bitte! Ik ben toch uwe Enkel!

LOWIE: Enkel of dikke teen, dat blijft gelijk. Verschwinden is de boodschap. Und sofort.

(*Wanneer Lowie Siegfried wil buitenduwen komt Free van links naar binnen.*)

Zestiende tafereel: Lowie -Free - Siegfried.

FREE: Lowie, een catastrofe, een ramp!

LOWIE: Staat het kot in brand?

FREE: Veel erger. Ons Frieda is terug.

LOWIE: Ons Rosalie ook. Dat is pas een ramp. Gelukkig weet ze nog van niets.

FREE: Ons Frieda ook nog niet. Maar als Trudie uit hare nest kruipt...

LOWIE: ...En Frieda tegen het lijf loopt...

FREE: Is het dikken ambras. *(roept luid)* Wat moet ik toch doen?

LOWIE: Uw bakkes houden. Of ge maakt Nora wakker. En ons Rosalie is in de keuken. Moet die alles horen?

FREE: Dat was misschien nog het beste. Open kaart spelen en alles opbiechten.

LOWIE: Ik denk er nog niet aan. Wij trekken ons uit de slag. Gij pakt Siegfried mee en stopt hem ergens weg. Ik stuur Nora achterna zo rap als ik kan. Intussen haalt gij Trudie uit haar bed en als ze alledrie samen zijn zet ge ze desnoods met geweld op de trein richting heimat.

FREE: En als ons Frieda erachter komt? Wat vertel ik dan?

LOWIE: Alles wat ge wilt behalve de waarheid. En zeker zwijgen over mij en ... ge weet wel.

FREE: Gij wilt alles in mijn schoenen schuiven hè manneke. Maar dat zal niet pakken. Siegfried blijft hier. En Nora ook. Ik smokkel Trudie buiten en stuur ze ook naar hier. En gij trekt uwe plan met uw Duits lief en haar kroost.

LOWIE: Maar Free, dat kunt ge toch niet doen.

FREE: Nee? Dat zult ge dan wel eens zien zie. 't Is uw probleem en gij lost het op.

(Free loopt links voorbij het raam terug naar huis. Lowie roept Free achterna.)

LOWIE: Ja maar Free ... beste makker ...ge moet mij helpen! Wij zijn toch gezworen kameraden! Freeke ... beste vriend! lelijke paljas! Achterbakse loebas! Heimelijke smeerlap! Judas! Dedju toch hè.

SIEGFRIED: *(Siegfried heeft intussen geamuseerd toegekeken.)* En wat maken wij nu?

LOWIE: Gij moet hier weg. Sofort verschwinden. Maar waar naartoe?

SIEGFRIED: Toch niet op de Strasze?

LOWIE: Nee, op de zolderkamer. Vooruit naar boven. En boven blijven tot ik u roep.

SIEGFRIED: Op de zolderkammer? Dat wil ik niet.

LOWIE: 't Is niet van te willen, 't is van te moeten. En laat u niet zien, verstaan?

SIEGFRIED: Jaja, verstanden. *(Siegfried gaat naar de zolderkamer.)*

LOWIE: En nu rap ons bed opmaken. Dan kan ons Rosalie zalig gaan maffen. En intussen kan ik "Operatie Schoonmaak - Operation Hausputz" doorvoeren.

(Lowie gaat in de gang naar de slaapkamer.)

Zeventiende tafereel: Rosalie.

ROSALIE: *(komt uit de keuken)* Een vent in ons bed verdomme. Is onze Lowie nu helemaal zot geworden? En bij Free is het ook al niet pluis. Die zit ook bij een ander vrouw, een Trudie. Die venten hè. In uw gezicht zouden ze u opvreten van liefde. Maar

achter uw gat beginnen ze direct aan een ander te knabbelen. Ik loop tot bij Frieda. Ik moet weten wat hier aan de hand is. Wij zullen die overspelige seksmaniakken eens een goed leske leren.

(Rosalie vertrekt links voorbij het raam.)

Achttiende tafereel: Siegfried.

(Siegfried komt van de zolderkamer. Hij heeft zijn rugzak meegebracht. Hij gluurdt voorzichtig naar binnen en komt dan verder.)

SIEGFRIED: Niemand te zien, het richtige moment om ab zu hauen. Wat passiert hier allemaal? Groszvati en Friedrich zijn in Panik. Groszvati wil ons zurückschicken naar Aachen. Aber ik ga überhaupt niet zurück. Ik verschwinde. Maar waarheen? Ik weet het al. Jaja, dat maak ik. *(Siegfried vertrekt rechts voorbij het raam.)*

Negentiende tafereel: Lowie - Nora

LOWIE: *(komt uit de gang)* Voila, dat is in orde. Nu ons Rosalie het bed in en Nora het bed uit. En dan met pak en zak en hare Enkel de straat op. Als ons Rosalie dan straks wakker wordt is alles schoon opgekuist, niks gebeurd, niks aan de hand. *(Lowie gaat tot aan de keukendeur, opent deze op een kier en roept van in de leefkamer.)* Rosalieke, uw beddeke is gespreid! Ge moogt tussen de lakens kruipen zulle, verse frisse lakens! Dat zal u deugd doen hè! *(Lowie wacht even)* Rosalieke.. hoort ge mij niet? Kunt ge geloven dat die in de keuken in slaap gevallen is. *(Lowie duwt de deur verder open)* Vrouwke, ge kunt gaan slapen zulle. *(Lowie kijkt naar binnen)* Dedju, ze is weg! Waar zou die op af zijn? *(Lowie loopt naar de deur van de zolderkamer en roept naar boven.)* Rosalie! Rosalieke! Schatteke! Siegfried, is ons Rosalie bij U? Geen antwoord. Nee dus. Verdomme, wat speelt dat vrouwmens toch in hare kop? In alle geval, weg is weg. 't Is het moment om Nora buiten te winkelen. *(Lowie loopt naar de deur van de logeerkamer en klopt aan)* Noortje!!! Noortje!! Die slaapt nog als een blok. Niet te verwonderen. Die zuipschuit kapt op éne avond meer schnaps naar binnen als ik wittekes op een heel week. *(Lowie klopt opnieuw.)* Nora! Noortje!! Word eens wakker! 't Is tijd zulle schatteke! Lieveke!!! Wilt ge geloven dat die Duitse klamot komedie speelt. *(Lowie klopt nu met de volle vuist op de deur).* Nora verdomme!

NORA: *(is links voorbij het raam naar binnen gekomen.)* Zoekt gij mij?

LOWIE: Zijt ge al op?

NORA: Dat ziet ge toch.

LOWIE: Vanwaar komt ge al?

NORA: Ik heb Fleisch gehaald en Käse voor een romantisch Frühstück voor uns zwei.

LOWIE: Daar komt niets van. Ge moet maken dat ge weg zijt.

NORA: Waarom?

LOWIE: Omdat ze hier is.

NORA: Dat weet ik toch.

LOWIE: Weet ge dat? Hebt ge haar gezien? En zij U?

NORA: Natuurlijk. Wij hebben met einander gesproken.

LOWIE: Wablied? Gij... met mijn....?

NORA: Ja.... ik ... met uw....

LOWIE: Dedju, dan is alles naar de klote. En waar is ze nu?

NORA: Ik heb haar in de Küche geschickt om de Abwas te machen.

LOWIE: Wablied? Gij laat haar de afwas doen?

NORA: Zo is dat. En stel u voor Ludwig, zij wil hier blijven logieren.

LOWIE: Ik had wel niets anders verwacht zulle.

NORA: Aber dat gaat toch niet. Wij hebben toch gene Platz.

LOWIE: Dan zullen we dringend 'platz' moeten maken.

NORA: Dat is aber niet einfach. Ik heb haar schon een Angebot gemaakt: ik met u in bed en zij op het Gästezimmer. Aber daar wil zij überhaupt niet van weten.

LOWIE: Daar verschiet ik nu eens niets van zie.

NORA: En dan heb ik haar de Dachkammer angeboten.

LOWIE: Wablied? Zij? Op de zolderkamer?

NORA: Waarom niet? Dat is immer beter dan gar gene kamer.

LOWIE: Daar was ze natuurlijk ook niet mee kontent.

NORA: Doch doch, zij heeft dat angenommen. Vielleicht is zij nu daarboven.

LOWIE: Dat kan niet. Ik heb de jongen naar boven gestuurd.

NORA: Aber Ludwig! De Jungen? Waarom?

LOWIE: Omdat zij hem niet mag zien, daarom. Waar zou die toch op af zijn hè?

NORA: Ik denk zij macht een wandeling. Ik heb haar geboden het Haus te verlaten weil wij romantisch frühstücken.

LOWIE: Gij durft nogal begot.

NORA: Waarom? Dat is toch gans normaal.

LOWIE: Zo gans normaal vind ik dat niet. En gij gelooft dat ze dat zal doen?

NORA: Zeer sicher. Zij heeft mij goed verstanden. Alles wat ik gesagt heb.

LOWIE: En wat hebt ge nog allemaal 'gezaagd'?

NORA: Alles. Dat wij ons kennen van die Belgische Armee. En dat wij ons damals zeer geliebt hebben.

LOWIE: Maar zijt ge zot zeg. En van Trudie? En mijne Enkel? Weet ze dat ook?

NORA: Nein dat moet ich haar nog erzählen.

LOWIE: Durf het niet riskeren hè.

NORA: En waarom niet? Uw Schwägerin mag dat toch weten.

LOWIE: Mijn Schwägerin? Over wie hebt ge 't nu?

NORA: Over de Schwester van uwe Frau.

LOWIE: Die vrouw, die ge gezien en gesproken hebt, is de zuster van mijn vrouw?

NORA: Zo heeft zij gesagt ja.

LOWIE: (*terzijde*) Dedju die heeft niet eens een zuster. Die speelt een spelleke om alles aan de weet te komen. En ik maar liegen en doen of er niks aan de hand is. Ik ben in haar val getrapt gelijk een boer in de stront. Het zal hier dus ferm gaan stinken. Ik moet haar gaan zoeken. En haar alles uitleggen op mijn manier. Maar waar zou die op af zijn? (*Lowie denkt even na.*) Dat zou kunnen, naar onze Frans. Hare nood gaan klagen. Ik moet er direkt naartoe. (*Lowie loopt naar de deur.*)

NORA: Ludwig, waar loopt ge heen?

LOWIE: Dat zijn uw zaken niet.

NORA: Aber het Frühstück?

LOWIE: Speelt dat maar alleen in uw botten. Ik moet weg. (*Lowie loopt weg rechts voorbij het raam.*)

NORA: Aber Ludwig! Zo etwas maakt men toch niet! Kom zurück ... Liebling... du .. du Dreckschwein! (*Nora gaat naar de tafel*) Kucke mal an, al dat goede essen. Ich roep de Jungen. Wij zullen zusammen essen. (*Nora gaat af naar de zolderkamer.*)

Twintigste tafereel: Rosalie - Nora

(Rosalie komt links voorbij het raam terug thuis. Ze kijkt even rond)

ROSALIE: Dat doet deugd zie. Eindelijk alleen in mijn eigen huis. (*Nora komt van de zolderkamer.*) Oei, ik ben te rap blij geweest. Mijne vent zijn vlam loopt hier nog rond.

NORA: Gij zijt wieder daar?

ROSALIE: Gij toch ook.

NORA: Ja. En gans allein.

ROSALIE: Dat zie ik. Waar is uw lief? 't Is toch niet af zeker?

NORA: Nein nein. Hij zoekt u.

ROSALIE: Mij?

NORA: Ja. Ik sagte hem dat wij ons gezien en gesproken hebben. En dan was hij gans durcheinander. Ik weet niet waarom.

ROSALIE: Ik wel. Heel goed zelfs.

NORA: Ik ben böse. Ons romantisch Frühstück is gans kaput. Hij wolte niet essen.

ROSALIE: Gene honger zeker?

NORA: Nein gene Hunger.

ROSALIE: Ik wel. Willen wij samen eten? Dan kunnen we eens klappen.

NORA: Dat is aber een goede gedachte.

(Rosalie en Nora zetten zich aan tafel. Nora schenkt koffie in en ze eten tesamen tijdens het gesprek.)

ROSALIE: Ik was bij Free in 't café.

NORA: Bij Friedrich? In het Gasthaus?

ROSALIE: Het zou wel eens een gasthuis kunnen worden ja. Frieda is in alle staten.

NORA: En wie is Frieda?

ROSALIE: Free zijn vrouw.

NORA: Aber Free sagte zijne vrouw is dood.

ROSALIE: Daar wordt hier zoveel gezaagd hè. Nee nee, ze is springlevend. En razend van koleire.

NORA: Oh mijne arme Trudie. Dat Schwein heeft haar betrogen.

ROSALIE: Alle mannen zijn Schweinen.

NORA: Nein nein, mijn Ludwig niet. Hij zou zo etwas nooit maken.

ROSALIE: Als ge dat gelooft gaat ge straks nog vieze snuiten trekken.

NORA: En mijne Trudie, wat maakt zij nu?

ROSALIE: Zij pakt haar pakken. En komt dan naar hier.

NORA: Dat is aber goed.

ROSALIE: Free beweert dat Trudie uw dochter is.

NORA: Dat is zo, zij is mijne Tochter.

ROSALIE: En de jongen?

NORA: Hebt gij hem ook gezien?

ROSALIE: Ja. Hier. Deze morgen.

NORA: Siegfried is Trudie's zoon. Am besten zij komen beiden bij ons en slapen hier.

ROSALIE: Drie man meer in huis? Dat zal niet gaan zulle.

NORA: Dat stimmt. Gij kunt hier niet blijven. Schade.

ROSALIE: Schade? Neen schande. Ludwig gaat dat niet willen. Gij alledrie binnen en ik buiten.

NORA: Doch doch. Hij wil endlich met zijne Familie zusammen zijn.

ROSALIE: En zijn familie, dat zijt gij?

NORA: Ja, ik en onze Tochter Gertrude en onze kleinzoon Siegfried.

ROSALIE: Maar Gertrude is uw dochter, niet de dochter van Ludwig.

NORA: Doch doch, zij is het Kind van mij en Ludwig.

ROSALIE: Is Ludwig ... de vader van... uw dochter?

NORA: Ja zo is dat.

ROSALIE: Hoe heeft hij dat kunnen doen?

NORA: Was gans einfach: tuut tuut tuut gemacht in bed.... met mich.

ROSALIE: Komt dat allemaal door die tuut tuut tuut?

NORA: Kan men wel sagen ja.

ROSALIE: En Siegfried is zijn kleinzoon?

NORA: Natürlich, de zoon van onze Tochter is onze kleinzoon... onze Enkel.

ROSALIE: Ah zo zit dat met die enkel.

NORA: Ja, komisch niet?

ROSALIE: Heel komisch. Ik lach mij bijkans kapot. Om niet te moeten janken. Ik heb dat nooit geweten.

NORA: Ludwig heeft dat ook nooit geweten.

ROSALIE: En na veertig jaar komt ge hem dat zo eens efkes vertellen?

NORA: Ja, ik heb vierzig jaren gans allein voor ons kind gezorgd. En niemals wat gesagt of gefragt. Aber jetzt is het tijd dat Ludwig ook etwas maakt. Hij moet zijne responsabilität opnemen. En endlich met mij heiraten. Dat is zijne plicht. Verstaat ge?

ROSALIE: Ik versta dat allemaal heel goed. Maar daar kan spijtig genoeg niets van in huis komen.

NORA: En waarom niet?

ROSALIE: Omdat dat Schwein met mij getrouwd is.

NORA: Nein!!!

ROSALIE: Jaaa!!! Ik ben Ludwig's vrouw.

NORA: Aber zij is dood. Hij heeft het zelf gesagt. Ludwigs Frau is dood.

ROSALIE: Zie ik er zo uit? Of ik dood ben?

NORA: Leider niet. Aber hij sagte gij zijt naar Unse Lieve Frau.

ROSALIE: Daar was ik. Bij Ons Lieve Vrouwke in Lourdes.

NORA: Niet in de Himmel?

ROSALIE: Gelukkig nog niet nee.

NORA: Dan heeft hij mij betrogen, das Schwein.

ROSALIE: Ik heb het toch gezegd: alle mannen zijn Schweinen.

NORA: Aber hij moet mij heiraten. Hij is de Vater van mijne Tochter en de Groszvater van mijne Enkel.

ROSALIE: Al was hij de grootvader van alle twee uw zweetpateekes: hij is en hij blijft mijne vent. Basta, amen en uit.

NORA: Aber wat maak ik jetzt?

ROSALIE: Ook uw pakken pakken Fraulein. En morgen met de eerste trein richting Aken.

NORA: En waar slapen wij heute Nacht?

ROSALIE: Deze nacht kunt gij hier slapen, alle drie.

NORA: Aber er is toch gene Platz.

ROSALIE: Ik zal wel 'platz' maken. (*terzijde*) Hier vliegt straks iemand met klikken en klakken de straat op. Zeker weten.

NORA: Danke gnädige Frau. Morgenvroeg fahren wij ab. Aber eerst wil ik Ludwig spreken. Hij is mij etwas verplicht. En zeker zijne Tochter en Enkel. Kinder kosten veel geld.

ROSALIE: Oh, waait de wind vanuit die hoek? Regel dat allemaal maar met uwe Ludwig. Als die zijn eieren in een vreemde nest legt moet hij zelf maar voor de jongen zorgen.

NORA: Ik zal hem morgen spreken. En op zijne plichten hinweisen. En jetzt ga ik naar mijne Trudie. Dat arme mausjen. Wij zien ons später. Tjüss!(*Nora vertrekt links voorbij het raam naar het café.*)

ROSALIE: Ja ... Tjüss! Wat dat wilt zeggen, dat weet ik niet. Maar wat mij te doen staat, dat weet ik wel. Eerst dat volkske hier buiten kegelen. En dan afrekenen met mijne vent. Ik zal dat 'Schwein' eens een goede schrobbering geven. Zijn goesting om met een ander tuut tuut tuut te doen zal rap voorbij zijn.

Eenentwintigste tafereel: Lowie - Rosalie.

(Lowie komt van rechts voorbij het raam naar binnen.)

LOWIE: Ah daar zijt ge. Ik loop mij de benen van onder mijn lijf om u te zoeken.

ROSALIE: Hebt ge mij dan zo dringend nodig?

LOWIE: Ik denk dat wij heel dringend eens moeten klappen.

ROSALIE: Waarover dan wel?

LOWIE: Dat weet ge goed genoeg.

ROSALIE: Maar nee Lowie. Ik weet echt van niks.

LOWIE: Doe nu niet onnozel hè. Ge hebt haar gezien. En met haar gesproken.

ROSALIE: Met wie?

LOWIE: Moet ik dat nog zeggen?

ROSALIE: Ik zou het u heel graag zelf horen zeggen.

LOWIE: *(ongemakkelijk)* Awel... met haar ... met Nora. Een oude doodgewone kennis van mij. Van bij de troep (het leger).

ROSALIE: Ah zo. Nora is een oude doodgewone kennis van u. Van bij de troep.

LOWIE: Awel ja... 't is te zeggen... een goede kennis ... een heel goede kennis.

ROSALIE: Dat is al iets meer.

LOWIE: Wij werkten samen in de mess van d'officieren in de Tabora kazerne.

ROSALIE: In Aken zeker?

LOWIE: Juist. In Aken. Ge weet dat nog goed. Ik heb u heel veel verteld over mijne troep hè.

ROSALIE: Heel veel. Maar niets van Nora.

LOWIE: Dat is waar. Daar viel ook niets over te vertellen.

ROSALIE : Helemaal niets? Het was toch een heel goede kennis.

LOWIE: Ja, dat wel. Wij waren alle dagen de hele namiddag samen en...

ROSALIE: En?

LOWIE: En zo leerden we mekaar wat beter kennen.

ROSALIE: Gewoon wat beter kennen.

LOWIE: Eigenlijk heel goed kennen ja.

ROSALIE: Hoe goed dan wel?

LOWIE: Verdorie Rosalie, wilt ge nu alles weten?

ROSALIE: Nu ge toch bezig zijt, eigenlijk wel ja.

LOWIE: Awel we werden een beetje verliefd op elkaar.

ROSALIE: Een beetje?

LOWIE: Ja een heel klein beetje. Ik was jong ... en ver van huis... en eenzaam. En Nora was in die tijd een ferm meiske zulle. Dat is er nog aan te zien hè. En ik was een knappe gast. Dat weet ge zelf toch ook. En als ge dan zoveel bij elkaar zijt, ja hoe gaat dat?

ROSALIE: Ja? Hoe ging dat?

LOWIE: Gewoon hè. Eerst een verlegen lachje. Kent ge dat? En dan zo een vluchtig kuske. Kent ge dat?

ROSALIE: Jaja dat ken ik.

LOWIE: En dan zo wat fikfakken hè. En mekaar eens vastpakken. En zo wat vasthouden. En al eens goed vasthouden. Kent ge dat?

ROSALIE: Dat ken ik allemaal. Maar tuut tuut tuut doen in bed, kent ge dat?

LOWIE: Nee begot. Nooit van gehoord.

ROSALIE: En ook nooit gedaan?

LOWIE: Nee nooit. Ik weet niet eens wat dat is. Tuut tuut tuut doen dat wel. Dat heb ik heel mijne legerdienst gedaan. Ik was marconist hè. En in Morse was ik een specialist. Maar in bed? Hoe komt ge daar bij?

ROSALIE: Oh zo maar. Een grapje zeker. Allee, vertel maar verder.

LOWIE: Daar is niet veel meer te zeggen zulle.

ROSALIE: Nee? Hoe komt die Nora, uw soldatenlief hier terecht? In ons huis? Terwijl ik weg ben? Valt daar ook niets meer over te zeggen?

LOWIE: Oh dat? Awel, dat is nu toch wel straf hè. Gij waart nog maar juist de deur uit en ik zit met Free daar aan tafel wat te klappen en herinneringen op te halen aan mijne soldatentijd...

ROSALIE: En aan Nora.

LOWIE: Juist. Aan Nora. En lap, wie klopt daar aan de deur?

ROSALIE: Ik zou het niet weten.

LOWIE: Zij verdomme. Nora. Zij stond daar in levenden lijve. Na veertig jaar.

ROSALIE: Dat was wel een schok zeker.

LOWIE: En of. Ik voelde mijn hart kloppen in mijn keel.

ROSALIE: Van vreugde?

LOWIE: Nee van het verschieten. In het begin wist ik niet waar ik het had.

ROSALIE: Maar een beetje later wel zeker?

LOWIE: Toen ik wat bekomen was wel ja.

ROSALIE: En waar had ge het?

LOWIE: Niet zwansen hè.

ROSALIE: Het was maar een vraag zulle. Vertel maar verder.

LOWIE: Ik heb ze binnen gelaten. Maar Free was nog altijd hier zulle. En toen hebben we wat gebabbeld over vroeger en toen... toen...

ROSALIE: Toen?

LOWIE: Eens binnen kreeg ik ze niet meer buiten.

ROSALIE: Amai zeg, zo astant jong.

LOWIE: Zeg dat wel. Ze wilde absoluut blijven logeren. Ik heb haar uitdrukkelijk gezegd dat dat niet kon. Vraag het maar aan Free. Ik heb haar gesmeekt om te vertrekken en gedreigd haar buiten te zetten. Vraag het maar aan Free. Maar het was allemaal geen avance. Tegen mijn goesting, en dat moogt ge ook aan Free vragen he, heel hard tegen mijn goesting, heb ik op de lange duur toegegeven. En ze op de logeerkamer laten slapen.

ROSALIE: Toch alleen?

LOWIE: Natuurlijk alleen. Wat dacht ge wel? (*wijst*) Zij daar... en ik daar. En ik heb de deur van ons kamer goed afgesloten. Ik wilde geen verrassingen. Zo alleen in huis met een ander vrouw. Ik was echt niet op mijn gemak zulle.

ROSALIE: Dat kan ik mij voorstellen. Na veertig jaar alleen in huis met uw oud soldatenlief. De vlam zou wel eens terug in de pan kunnen slaan hè Lowie. Eigenlijk had ge wel de kans hè.

LOWIE: De kans? Voor wat?

ROSALIE: Niet onnozel doen hè. De kat zat toch vlak bij de melk.

LOWIE: Dat wel.

ROSALIE: En heeft ze niet geslabberd?

LOWIE: Rosalie ik zweer u...

ROSALIE: (*luid*) Gene valse eed onder mijn dak.

LOWIE: Ik verzeker u, ge moet mij geloven als ik zeg...

ROSALIE: (*schreeuwt het uit*) Zeg dan de waarheid verdomme!

LOWIE: Ja Rosalie. De eerste avond is er iets gebeurd. Toen heeft ze mij verleid.

ROSALIE: Zij... u?

LOWIE: Natuurlijk. Ik zou daar toch nooit mee begonnen zijn zeker, nooit.

ROSALIE : Nee, mannen zijn eerlijk en trouw. Het zijn altijd de vrouwen die niet deugen.

LOWIE: Tegen wie zegt ge het.

ROSALIE: Tegen de grootste leugenaar en vrouwenzot van het dorp. Gij zijt bij haar in bed gekropen en hebt ervan geprofiteerd om na veertig jaar alles nog eens over te doen.

LOWIE: Maar zij was 't ergste zulle. Ik wilde om hulp roepen maar niemand kon mij horen. Ik heb nog een noodsignaal uitgezonden, S.O.S geseind, tut tut tut / tuuttuuttuut ...

ROSALIE: Tuut tuut tuut in bed verdomme! (*Rosalie imiteert Lowie*) Nooit van gehoord! En zeker nooit gedaan!

LOWIE: Ge moet mij dat vergeven Rosalieke. Ik heb een zwak moment gekend. En het had nooit mogen gebeuren.

ROSALIE: Maar 't is gebeurd.

LOWIE . Dat wel. Maar als Nora op tijd vertrokken was...

ROSALIE: Had ik het nooit geweten zeker. Zoals ik van de rest ook nooit iets geweten heb.

LOWIE: De rest? Welke rest?

ROSALIE: Die wil ik van u horen. Of anders!!

LOWIE: Oooh, gij bedoelt ... Trudie... de dochter van Nora. En hare kleinzoon... Siegfried.

ROSALIE: Ja, die bedoel ik.

LOWIE: Dat is juist. Die zijn ook hier. 's Anderendaags stonden die hier voor de deur. Maar daar wist ik niets van zulle. Dat die zouden komen bedoel ik.

ROSALIE: En wat komen die hier doen?

LOWIE: Vraag ze dat zelf. Ik weet daar echt niets van.

ROSALIE: Helemaal niets? Pas op hè Lowie, ik ben uw leugens meer dan beu hè.

LOWIE: Awel ja... 't is te zeggen. Nora beweert, maar ik geloof daar niets van hè, maar zij beweert... Verdomme, ik weet niet waar dat ze het haalt. Maar zij houdt vol dat ... dat... Maar daar is niets van bewezen zulle, maar...

ROSALIE: Komt er nog wat van? Of moet ik de pieren uit uw neus trekken?

LOWIE: Ze zegt dat ze vroeger prijs heeft gehad, een schot in de roos. Ze zegt dat Trudie, haar dochter dus... ook de dochter is van ... allee van iemand anders.

ROSALIE: Van iemand die ik heel goed ken?

LOWIE: Ja! Maar niet zo goed als ge altijd gedacht hebt. Nora beweert dat Trudie, haar dochter ... ook mijn dochter is. En Siegfried, hare kleinzoon... is ook mijne kleinzoon. Voilà, 't is eruit. Ik ben er vanaf. Mij doet het deugd. Wat gij er mee doet, dat weet ik niet.

ROSALIE: Ik wel. Als ge eerlijk alles had opgebiecht, zou ik heel ongelukkig zijn geweest. Maar ik had u misschien nog kunnen begrijpen en vergeven. En alles had kunnen slijten. Maar na al uw leugens en bedrog wil ik met u niets niet meer te maken hebben. Dus...

LOWIE: Dus wat?

ROSALIE: Ge kunt vertrekken. Voor goed. Ik wil u nooit meer zien.

LOWIE: Maar Rosalie, dat meent ge niet?

ROSALIE: Dat meen ik zo zeker als ik u nu nog zie. En gij mij. Voor de laatste keer. Ik ga nu een kwartierke op mijn bed liggen. En als ik terug kom zijt ge weg. Voorgoed. Begrepen?

LOWIE: Jammaar Rosalieke, zoudt ge dat wel doen?

ROSALIE: Op mijn bed gaan liggen?

LOWIE: Nee, mij buitengooien. Waar moet ik in Godsnaam naartoe?

ROSALIE: Dat zijn uw zorgen. Mij interesseert dat niet ook al slaapt ge op straat. Of in een bushokje. En morgen trekt ge voor mijn part mee naar Aken met uw Duitse familie. Hier hebt ge in alle geval niets meer te zoeken.

(Rosalie gaat de gang in naar haar slaapkamer.)

LOWIE: Dedju, dat moest er van komen hè. Wat nu gezongen? Free moet mij helpen.

(Lowie gaat naar de voordeur om te vertrekken. Nora en Trudie, die haar bagage meeheeft, komen van links naar binnen.)

LOWIE: Wat hebt gij hier nog te zoeken?

NORA: Du Schwein, gij hebt mij betrogen! Gij en uw schöne Freund, gij zijt beide Schweinen, Smierlappen. Aber gij zult bezahlen voor uwe Kinder. Ik zie u morgen. Voor wij abreizen. Gut verstanden?

LOWIE: Niks verstanden. 't Is allemaal uw eigen schuld. Als ge op tijd vertrokken waart, was er niets gebeurd.

NORA: Niets gebeurd! Nichts passiert! Doch doch, er is veel passiert. Gij wilde mij en uwe lieve Frau betrogen.

LOWIE: Mijne lieve Frau? Nu gaat ge nog samenspannen zeker?

NORA: Gij hebt een goede Frau. Het is een Schande wat gij gemaakt hebt. Schäm dich du Schwein!

LOWIE: Schäm uzelf lelijke zeug! En loop naar de hel! Ge zijt er heet genoeg voor.

(Lowie vertrekt links voorbij het raam.)

NORA: Dreckkerl!

TRUDIE: Waar zal ik deze nacht slapen, Mutti?

NORA: Neemt gij de canapé, Liebling. Ik blijf in het Gästezimmer. En Siegfried kan op de Dachkammer slapen. Aber waar blijft hij, de Jungen?

TRUDIE: Ik weet waar hij is. Hij zit zeer goed. Morgen is hij wieder daar.

(Nora en Trudie gaan naar de logeerkamer.)

Twecëntwintigste tafereel: Lowie - Nora - Trudie.

(Het is avond geworden. Het is schemerdonker in de kamer die enkel wordt verlicht door de schijn van de straatlampen. Trudie in nachtjapon komt uit de logeerkamer. Ze draagt een deken onder de éne arm en haar sacoche aan de andere arm. Nora komt mee tot op de overloop.)

NORA: Goede nacht, mijn Schatz.

TRUDIE: Goede nacht Mutti. Tot morgen.

(Trudie doet de muurlampjes branden, schuift de overgordijnen dicht en zet haar sacoche op tafel. Ze spreidt het deken over de canapé. Ze haalt een doos met nachtcrème uit haar sacoche en bewerkt even haar gezicht. Ze bergt het doosje op, laat haar sacoche op tafel staan, knipt het licht uit en legt zich te rusten op de canapé. Na enige tijd sluipt Lowie voorzichtig naar binnen. Hij doet de muurlampjes branden.)

LOWIE: *(met gedempte stem)* Als een dief in de nacht binnensluipen in mijn eigen huis, zover is het gekomen. Ik wilde in 't café blijven slapen, maar Frieda wilde daar niet van weten. Ga maar naar huis, zei ze, naar Rosalie. Ge moet bij uw vrouw huizen. Allemaal goed en wel. Maar mijn vrouw wil bij mij niet meer huizen. Ik sta begot op straat. Ik ga terug naar de zolderkamer, naar mijne oude canapé met zijn kapotte ressorts. Dat is nog altijd beter dan een bushokje. *(Lowie kijkt rond.)* Zie daar eens, daar ligt mijn dochterke, ons Trudie. Zij ligt daar zo onschuldig te slapen als een engelke. En ik ken niet eens hare verjaardag. *(Lowie kijkt naar de sacoché)*

- Als ik nu eens in haar sacoché kijk? Misschien kom ik dan iets meer te weten.

(Lowie laat de stem van zijn geweten luidop spreken.)

-“**Nee Lowie, zoiets doet ge niet. Dat is schending van de privacy van een dame.**”

- Ja maar, 't is mijn dochter zulle.

-“**Dat blijft gelijk. Ge moet uit die sacoché blijven.**”

- Maar ze gaat dat nooit weten. Ze slaapt.

-“**Juist daarom. Als ge daarvan profiteert om haar sacoché te doorzoeken, dan zijt ge gene mens.**”

- Nu ook niet. Ik ben een landloper zonder huis of thuis. En ik wil meer weten over mijn dochter, basta.

-“**Jamaar Lowie...**”

-Bakkes toe gij! Ik doorsnuffel die sacoché, of ge het wilt of niet.

(Lowie opent de sacoché en haalt uit een portefeuille het paspoort van Trudie.)

Hier staat het zie: Gertrude Gottschalk. Ze heeft de familienaam van haar moeder: Gottschalk. Geboren in Aachen op 30 april 1961 *(ev. aan te passen)*. 30 april ... 30 april 1961. Verdomme, dat is straf. Ik ben op 31 mei 1960 afgezwaaid. En neemt nu nog aan dat het maar pas gebeurd was...

(Lowie telt op zijn vingers)

juni, juli, augustus, september, oktober, november, december, januari, februari, maart, april... elf maanden begot. Nog twee maanden meer en 't was een ezelsdracht. Dedju, Nora van Tabora wil mij een kleine aansmeren die niet van mij is. En daar maak ik mijn huishouden voor kapot. Lompe stomme ezel die ik ben. Dat die wacht tot morgen. En dan wil ze nog geld ook. *(imiteert)* Gij zult voor die kinder bezahlen. Gene frank begot. En morgen buiten verdomme, zonder pardon.

(Lowie heeft intussen het paspoort in de portefeuille en de portefeuille in de sacoché weggeborgen.)

Ik hoop dat ons Rosalie inziet dat ik mij als een onnozelaar in 't zak heb laten zetten. Dan krijgt ze misschien compassie. En mag ik blijven. Hoewel, ik vrees het ergste.

(Lowie knipt de lichten uit en gaat naar de zolderkamer.)

DOEK

VIERDE BEDRIJF

Drieëntwintigste tafereel: Rosalie - Frieda - Free

(De morgen van de volgende dag. De overgordijnen zijn weer open en Rosalie dekt de tafel voor het ontbijt. De koffie is klaar. Frieda en Free passeren links voorbij het raam en komen binnen.)

ROSALIE: Gij zijt er vroeg bij.

FRIEDA: Ik kon niet slapen. Hoe is 't ermee Rosalie? Gaat het?

ROSALIE: Heel slecht. Dat mij zoiets nog moet overkomen in mijn oude dag. En dat door de schuld van mijn eigen vent.

FREE: En hoe is 't met uw eigen vent?

ROSALIE: Ik zou het niet weten. Ik heb hem buitengezet.

FREE: Dat weten we. Hij is alles komen vertellen.

ROSALIE: Dan weet ge zoveel als ik. Kom, drink een tas koffie.

(Rosalie, Frieda en Free zetten zich aan tafel en drinken koffie tijdens het volgende gesprek.)

FRIEDA: Ik heb hem gisterenavond wel naar huis gestuurd.

ROSALIE: Naar huis? Naar hier?

FREE: Natuurlijk. Naar huis is voor Lowie toch naar hier.

ROSALIE: Was naar hier. Maar dat is voorbij.

FRIEDA: Is die echt niet thuisgekomen?

ROSALIE: Niet dat ik weet.

FRIEDA: Waar heeft die dan de nacht doorgebracht?

ROSALIE: Dat kan mij geen sikkepit schelen.

FRIEDA: Rosalie, ge pakt hem veel te hard aan. Hij heeft heel veel spijt zulle.

ROSALIE: Dat komt wel rijkelijk laat. Hij had maar beter op zijn affaire moeten passen.

FREE: Die Duitse vrouwen zijn heel geslepen zulle. Die hebben u beet zonder dat ge het weet. En eens in hun klauwen, probeer daar maar vanonder te raken.

FRIEDA: *(kort)* Daar weet gij alles van hè manneke.

FREE: En of. Ik heb heel hard geprobeerd om ze kwijt te spelen.

FRIEDA: Maar niet hard genoeg.

FREE: Gij hebt goed zeggen gij.

FRIEDA: Ja! En het laatste is nog niet gezegd. Als ge dat maar weet.

FREE: Dat weet ik. Maar gij moet goed weten....

FRIEDA: Nee! Gij had beter moeten weten! En nu zwijgen wij over ons. Wij zijn gekomen om Rosalie te helpen. Wat gaat er nu gebeuren wicht?

ROSALIE: Die Duitsers zijn hun valies aan het maken. Ik laat ze hunne buik nog eens goed volspelen. En dan vliegen ze de deur uit.

FRIEDA: En Lowie?

ROSALIE: Die is al gevlogen. Maar goed ook. Zijn Duits lief wil hem doen afdokken voor zijn dochter en kleinzoon.

FRIEDA: Die durft nogal.

ROSALIE: Ze heeft nog gelijk ook. Alleen begrijp ik niet dat ze daar nu nog mee af komt. Ze had dat veertig jaar vroeger moeten doen. Dan had ze kunnen 'heiraten' met hare Ludwig. En had ik hem nooit gekend. Dan was mij die schande bespaard gebleven.

FRIEDA: Zo moogt ge niet klappen Rosalie. Lowie heeft u altijd graag gezien.

ROSALIE: Mij niet alleen.

FRIEDA: En hij heeft altijd goed gezorgd voor u en uwe Frans en voor Marleentje.

ROSALIE: Intussen heeft hij Nora met haar Trudie en hare Siegfried toch maar schoon laten stikken.

FREE: Maar hij heeft dat nooit geweten zulle.

ROSALIE: Neen, want dan was hij nooit met mij getrouwd. Ik ben maar tweede keus.

FRIEDA: Dat is niet waar. Lowie houdt alleen van u.

ROSALIE: Maar kruipt achter mijne rug wel met zijn Duits lief in bed.

FREE: Hij wilde u niet echt bedriegen zulle.

ROSALIE: Neen. Alleen maar efkes tuut tuut tuut doen in bed. En dan zijne telegraaf sito presto terugsturen naar de heimat. Niets gezien, niets gehoord, dus niets gebeurd.

FREE: Ik heb hem nog zo gezegd van dat niet te doen. Maar hij wilde niet luisteren.

FRIEDA: Gij had uwe goede raad beter voor uzelf gehouden.

FREE: Ja maar, ik wil zeggen...

FRIEDA: Ik wil dat ge zwijgt! Rosalie meiske, doe nu niets hals over kop waar ge later spijt van krijgt. Misschien dat met de tijd, ge weet maar nooit.

ROSALIE: Als hij eerlijk was geweest, dan had met de tijd alles nog gekund. Maar al die leugens die hij verkocht heeft. (*Rosalie windt zich op en eindigt al wenend*) Ik ga hem nooit meer kunnen vertrouwen Frieda.

Vierentwintigste tafereel: Lowie -Rosalie - Free -Frieda - Nora - Trudie

(Nora en Trudie komen met hun valies van de logeerkamer.)

NORA: Goede morgen.

ROSALIE: Goede morgen.

NORA: (*Nora gebaart naar Free en Frieda*) Wat komen zij hier maken?

FRIEDA: Wij komen om Rosalie te helpen.

FREE: En om afscheid te nemen van U en Trudie.

NORA: Is niet nodig.! Gij hebt mijne Tochter betrogen.

TRUDIE: Maar neen Mutti, dat was alles een misverstand.

NORA: Als Friedrich gesagt had dat zijne Frau nog leefde....

FREE: Ik heb nooit gezegd dat ze dood was.

NORA: Aber Trudie heeft dat zo verstanden.

FREE: Omdat ze dat zo wilde verstaan. Juist gelijk als gij maar al te graag aannam dat Rosalie dood was.

ROSALIE: 't Is al goed. Ik leef nog en Frieda ook. Dus: komen eten en maken dat ge seffens weg zijt.

NORA: (*Nora gaat aan tafel*) Voor ik afreis moet ik Ludwig unbedingt spreken. Hij moet bijdragen voor zijne Tochter en zijne Enkel. Ik wil hem zien.

ROSALIE: Dat zal niet gaan. Hij is niet meer hier.

NORA: Was? Hij is niet meer daar?

ROSALIE: Nee, niet meer hier! (*terzijde*) Dove trut.

NORA: Waar is hij dan?

ROSALIE: Dat weet ik niet. En 't interessert mij niet.

NORA: Mij wel. Ik wacht tot hij daar is.

ROSALIE: Dan kunt ge nog lang wachten. Hij ligt hier buiten. Voor goed.

LOWIE: (*Lowie komt van de zolderkamer*) Ik ben nog altijd binnen zulle Rosalieke.

ROSALIE: Daar verdomme! Van waar komt gij?

LOWIE: Van boven.

ROSALIE: Dat zie ik. Maar wat hebt ge hier nog te zoeken?

LOWIE: Een plaats om te slapen wicht.

ROSALIE: Ik heb toch gezegd dat ik u hier nooit meer wilde zien.

LOWIE: Dat weet ik. Maar op de zolderkamer ziet ge mij toch ook niet. Maar die canapé! Oei oei oei mijne rug! Die ressort is kapot.

ROSALIE: Ge kunt niet genoeg afzien.

LOWIE: Rosalieke, dat meent ge toch zeker niet?

ROSALIE: Ik meen dat wel. En dat ik u hier nooit meer wil zien, dat meen ik ook.

LOWIE: Doe dan uw ogen een beetje toe als het kan? Dat maakt het voor mij veel gemakkelijker.

ROSALIE: Komt ge mij nog voor de zot houden? Stap het af zeg ik u!

NORA: Moment mal, wij moeten ons eerst spreken.

LOWIE: Ons spreken? Waarover dan wel als ik dat weten mag?

NORA: Over onze Tochter. En onze Enkel. Ik heb mijn ganse leben voor hen gearbeitet. Gans allein. Und jetzt zult gij ook etwas machen. Gij zult voor hen betalen.

LOWIE: Weet ge wat daar van is? Gene frank begot!

FREE: Lowie, dat vind ik niet schoon zulle.

FRIEDA: Zwijgen gij, dat zijn uw zaken niet.

ROSALIE: Ik vind dat Nora gelijk heeft. Om kinderen te maken zijt ge met twee. En dan moet ge er ook alletwee voor zorgen.

LOWIE: En toch krijgt ze gene frank. Dat is wat anders hè.

ROSALIE: Zijt ge niet beschaamd. Gij zijt nog slechter dan ik dacht.

NORA: Een richtig Schwein bist du. Aber zo gaat dat niet.

FREE: Nee, dat is niet schoon.

FRIEDA: Zwijgen gij!

TRUDIE: Maar Vati, liebt gij mij niet? En Siegfried?

LOWIE: Toch wel kind, ik zie u allebei heel graag.

TRUDIE: Zo? Wat is dan het probleem?

LOWIE: Het probleem? Dat is heel eenvoudig: ik ben uw Vati niet.

TRUDIE: Aber doch! Mijne Mutti heeft dat immer gesagt.

LOWIE: Dan heeft uwe Mutti immer gelogen.

TRUDIE: Aber nein! Mutti zeg dat het niet waar is.

NORA: Ik heb niet gelogen. Ludwig is uw Vati. Hij lügt. Weil hij niet wil bezahlen. Ludwig, sag toch die waarheid. Bitte?

LOWIE: Zoudt gij niet beter zelf de waarheid zagen? Bitte?

NORA: Aber ik spreek de waarheid.

LOWIE: Dat zullen we dan eens rap onderzoeken. Wanneer is Trudie geboren?

NORA: In 1961. Dat weet ge toch.

LOWIE: Jaja, dat weet ik. Maar wanneer juist? .

NORA: Im Frühling. In de lente.

LOWIE: Maar de lente duurt van 16 maart tot 15 juni hè. Ik wil het heel precies weten.

TRUDIE: Am 30 april 1961.

LOWIE: Voilà! En ik ben op 31 mei 1960 afgezwaard. Willen we nu eens samen op ons vingers de maanden tellen? Juni, juli, augustus...

NORA: Is al goed ja.

ROSALIE: Neen 't is niet goed. Is mijne vent de vader van uw dochter ja of nee?

NORA: Hij is... hoe zal ik dat sagen?

TRUDIE: Zoals het is Mutti. Is Ludwig mijn Vati ? Ja oder nein?

NORA: Nein, Ludwig is niet uw Vater.

TRUDIE: Gij hebt dat toch immer gesagt...

LOWIE: Ze zaagt vantijd nogal veel, vrees ik.

TRUDIE: Gij hebt immer gesagt mijn Vater was een officier in de Belgische Armee.

LOWIE: Ik een officier in het Belgische leger? Nu gaan we het krijgen.

NORA: Dat stimmt Trudie. Uw Vater was een officier.

TRUDIE: Aber niet Ludwig?

LOWIE: Ik zeker niet kind. Ik was een doodgewone troepsoldaat.

NORA: Uw Vater is ... Leutnant De Zwarte.

LOWIE: De Zwette begot!

FREE: Ik heb het u nog gezegd hè.

FRIEDA: Hoe wist gij dat?

FREE: Door die sleutel.

ROSALIE: Welke sleutel?

FREE: De Zwette zijne sleutel.

ROSALIE: Die Zwette heeft Nora toch geen kind gemaakt met zijne sleutel?

FREE: Dat niet. Maar Nora had de sleutel van de Zwette zijn kamer.

ROSALIE: (*tot Lowie*) En gij wist dat?

LOWIE: Ja Rosalieke. Maar ik heb nooit kunnen denken dat die sleutel daar voor iets tussen zat.

ROSALIE: Dat geloof ik jong. Om een grotere naieve snul te vinden als gij moet ge ver gaan zoeken.

TRUDIE: Mutti, waarom hebt gij immer darüber gelogen?

NORA: (*Nora begint te wenen*) Ich weiss nicht.

TRUDIE: Doch doch, gij weet het wel.

NORA: Weil ik... weil ik... Leutnant De Zwarte nooit geliebt heb. Ik liepte alleen Ludwig... Ludwig allein...

LOWIE: (*ontroerd*) Ziet ge nu wel zie.

ROSALIE: Is 't goed ja.

NORA: Ik wenste zozeer dat mijn kind Ludwigs kind was. En na al deze jaren heb ik mijn wens voor werkelijkheid genomen.

TRUDIE: En heeft Leutnant De Zwarte nooit geweten dat hij ene dochter had?

NORA: Hij wolle dat niet weten. Een officier met ene serveuse, dat kon hij toch niet maken.

ROSALIE: Maar onze Lowie kon dat wel maken..

NORA: Ludwig was zo een nette Kerl. Ik wolle hem zo gern heiraten. Aber hij kwam niemals wieder.

LOWIE: Al maar goed. Of ik was de vader geworden van de Zwette zijn dochter.

NORA: Ik bitte om Vergebung Ludwig. Aber ik heb u zozeer geliebt.

LOWIE: Zozeer dat ge na veertig jaar met een hoop leugens aan mijn centen wilt geraken.

FREE: Dat is ook niet schoon.

FRIEDA: En dat Trudie u met gasthuis en al wilde inpalmen, wat was dat?

FREE: Dat was wat anders.

FRIEDA: Nee, dat was juist hetzelfde. Zo moeder zo dochter.

LOWIE: In ieder geval kennen we nu de waarheid. Nu mag ik toch blijven hè Rosalieke?

ROSALIE: Ik zou niet weten waarom.

LOWIE: Omdat er niets gebeurd is. Trudie is mijn dochter niet. Ge hebt het toch zelf gehoord.

ROSALIE: Omdat ge meer chance hebt gehad dan verstand. Voor het zelfde geld had gij zelf prijs gehad in plaats van die Zwette.

TRUDIE: En wat moet er nu geschieden?

ROSALIE: Vertrekken zeker. En liefst zo rap mogelijk.

NORA: Aber de Jungen? Waar blijft de Jungen?

LOWIE: Die zal wel thuis geraken. Auf wiedersehen!

(Siegfried en Marleentje komen rechts voorbij het raam.)

NORA: Moment mal. Hij is daar onze Siegfried.

ROSALIE: Met ons Marleentje? Vanwaar komen die?

LOWIE: En alletwee tesamen?

Vijfentwintigste tafereel: Lowie - Rosalie - Free - Frieda - Nora - Trudie - Marleentje - Siegfried.

(Siegfried en Marleentje komen binnen.)

SIEGFRIED: Goede morgen zusammen.

MARLEENTJE: Van mij ook zoveel.

NORA: Goed dat ge daar zijt. Nu kunnen wij sofort abreisen.

SIEGFRIED: Abreisen?

MARLEENTJE: Vertrekken?

ROSALIE: Juist. En liefst zo rap mogelijk.

SIEGFRIED: Aber ik wil hier blijven.

MARLEENTJE: Dat wil ik ook. Dat hij hier blijft.

ROSALIE: Wat krijgen we nu?

LOWIE: Dat vraag ik mij ook af.

MARLEENTJE: Siegfried en ik, wij vinden mekaar heel sympathiek. Wij zien mekaar heel graag... enne ... wij willen samen vrijen... en later.. ge weet wel.... trouwen en kinderen kopen hè.

LOWIE: Ja maar Marleentje, toch niet met een Duits zeker.

MARLEENTJE: En waarom niet?

LOWIE: Omdat ge dat niet doet, daarom niet.

MARLEENTJE: Doet ge dat echt niet Opa?

LOWIE: 't Is te zeggen...

ROSALIE: Ik denk dat ge beter niets zegt.

MARLEENTJE: En den oorlog is al lang voorbij zulle.

LOWIE: Dat weet ik wel. Maar pas op hè, éne keer binnen krijgt ge den Duits niet meer buiten.

MARLEENTJE: Den deze moet niet meer buiten Opa. Die mag blijven, voorgoed hè Siegfried?

SIEGFRIED: Zo is dat. Voor immer. Blijven, vrijen, heiraten en kinder kopen.

ROSALIE: Amai, die wil ook tuut tuut tuut doen.

LOWIE: Maar Siegfried, dat kan echt niet. Gij zijt mijne Enkel zulle. Ge kunt toch niet met mijn Enkelin trouwen.

SIEGFRIED: Doch, dat kan wel Gij zijt mijn Groszvati niet.

LOWIE: *(tot Marleentje)* Wist die dat? Dat zijn moeder mijn dochter niet is?

MARLEENTJE: Hij wist dat niet Opa. Maar hij zei dat zijn grootvader officier was in het Belgische leger. Toen wist ik direct dat gij dat niet kon zijn. Stelt u voor zeg: gij officier, Leutnant Ludwig Vonderstein. Ik heb mij bijna krom gelachen.

LOWIE: En waarom? Had dat misschien niet gekund?

MARLEENTJE: Nee Opa. Gij zijt alleen maar goed om te commanderen en alles zelf te doen. En dat doen officieren wel niet zeker?

LOWIE: Nee kind. In mijne tijd toch niet. Die lieten zich dienen als heren door de gewone piotten.

MARLEENTJE: En dat zoudt gij nooit kunnen. Uw harteke is veel te week en veel te goed he Opake? Mag Siegfried nu blijven?

LOWIE: Allee dan.. Voor mij is het goed. Maar ons Oma gaat dat niet willen.

ROSALIE: Ik sta er niet voor te springen. Van de andere kant, de kinderen moeten niet boeten voor uw stommiteiten.

MARLEENTJE: Dan mag hij dus blijven?

ROSALIE: Voorlopig kan hij beter mee vertrekken. En als dat tussen u twee blijft duren, dan komt hij later maar terug.

LOWIE: Rosalie, ge weet niet waaraan dat ge begint.

ROSALIE: Dat wist ik met u ook niet.

MARLEENTJE: Gaat ge zeker terugkomen Siegfried?

SIEGFRIED: Heel zeker Marleentje. Ik kom wieder. Ik wil u als mijne Frau en Ludwig als mijn Groszvati.

LOWIE: Gij zijt een braaf manneke Siegfried.

TRUDIE: Aber dan worden wij toch nog ene familie. Schön nicht?

NORA: Zeer schön. Dan zien wij ons nog wieder Ludwig.

LOWIE: Daar ben ik echt blij voor Noortje.

ROSALIE: Amai zijn waakvlammeke flakkert al terug op.

TRUDIE: Dan moeten wij ons nu verabschieden. (*Trudie drukt Free en Frieda de hand*)
Friedrich, Fraulein, het was alles een misverstand. Aber er is niets geschieden tussen Friedrich en mij. Gar nichts. Tjüss!

FRIEDA: Dat kunt gij zeggen. Maar voor onze Free komt er nog een staart aan deze historie.
Zeker weten. Tjüss!

NORA: (*Nora drukt Lowie en Rosalie de hand*) Tjüss Ludwig, Fraulein Rosalie. Het doet mij leed wat is geschieden.

ROSALIE: Mij ook. Gij trekt de deur achter uw gat toe. Maar ik blijf zitten met de gebakken peren.

SIEGFRIED: Tjüss Ludwig. Gij blijft toch mijn Groszvati nicht?

LOWIE: Heel graag jong. Tjüss zulle. Tot ziens. Auf wiedersehen allemaal!

MARLEENTJE: Ik ga mee tot aan het station. Tot straks hè!

(Iedereen heeft intussen van iedereen afscheid genomen. Nora, Trudie, Siegfried en Marleentje vertrekken links voorbij het raam.)

Zesentwintigste tafereel: Lowie - Rosalie - Free - Frieda.

ROSALIE: Eindelijk. We zijn er van verlost.

FRIEDA: Voorlopig toch. Want als die affaire tussen Marleentje en Siegfried blijft duren...

FREE: ... dan moogt ge u binnen de kortste keren terug aan een Duitse invasie verwachten.

LOWIE: Daar geloof ik niets van.

ROSALIE: Nee? Waarom niet?

LOWIE: Liefde op afstand? Dat blijft niet duren.

ROSALIE: Dat hebben we gezien.

LOWIE: En toch is het zo. Dat met Nora? Dat was een bevlieging uit nostalgie. Meer niet. Ik ben echt blij dat iedereen die hier niet thuishoort, de deur uit is.

ROSALIE: Maar iedereen is nog niet de deur uit.

FRIEDA: Hebt ge dat op ons Rosalie? Dan zijn we direkt weg zulle.

ROSALIE: Nee ik heb het niet op u. Ge moogt gerust nog wat blijven.

LOWIE: Op wie dan wel?

ROSALIE: Ge weet weer van niets zeker? Wat heb ik u gezegd?

LOWIE: Gij? Gezegd? Ik zou het niet weten.

ROSALIE: Dat ik u hier nooit meer wilde zien. Dat heb ik u gezegd.

LOWIE: Ja maar Rosalie, dat was gisteren zulle.

ROSALIE: En als ik gisteren zeg 'nooit', telt dat vandaag misschien niet meer?

LOWIE: Dat dacht ik toch... hoopte ik toch. Allee, het zou toch kunnen he.

ROSALIE: Nee Lowie, dat kan niet. Nooit is nooit, dat geldt voor gisteren, vandaag, morgen, overmorgen en voor alle dagen die nog zullen komen.

LOWIE: Hoort ge dat Free? Die meent dat precies echt.

FREE: Ja Lowie, maar ik kom daar voor niets tussen jong.

FRIEDA: Dat is U geraden ook. Gij zijt zelf geen haar beter gij.

FREE: Zeg Frieda, willen we daar nu mee ophouden?

FRIEDA: Mee ophouden? Maar manneke, we moeten daar nog mee beginnen. Zo komt ge er niet vanaf. Als ge dat maar weet.

FREE: Dat ge op mijn zenuwen begint te werken, dat weet ik.

ROSALIE: (*tot Lowie*) Awel, komt er nog wat van?

LOWIE: (*smekend*) Maar Rosalieke, meent ge dat nu echt?

ROSALIE: Moet ik dat blijven herhalen? Ge zijt toch niet doof zeker?

LOWIE: Maar ze zijn toch weg, die Duitsers. Abgefahren naar de heimat. En ge kent nu de waarheid. Ik heb geen onwettig kind. Dan kunnen we toch gewoon doen of er niets gebeurd is.

ROSALIE: Nee dat kunnen we niet. Ik wil dat ge vertrekt.

LOWIE: Maar ik moet toch een dak boven mijne kop hebben.

ROSALIE: Huurt u dan ergens een kamer he.

LOWIE: En een bed om in te slapen.

ROSALIE: Ge krijgt die canapé mee van op de zolderkamer.

LOWIE: Maar die ressort steekt door het stof.

ROSALIE: Pits hem dan over verdomme.

LOWIE: En wie gaat er voor mijn eten zorgen?

ROSALIE: Daar zijn frituren genoeg.

LOWIE: En mijne was doen?

ROSALIE: De wasserij zeker.

LOWIE: En mij verzorgen als ik 't in mijne rug heb?

ROSALIE: Ge belt maar naar het Wit Geel Kruis.

LOWIE: Maar hoe moet ik dat allemaal betalen?

ROSALIE: Ik zou het niet weten. Want van uw pensioentje zal niet veel meer overschieten als 't onderhoudsgeld er vanaf is.

LOWIE: Maar Rosalie, dat kan toch niet.

ROSALIE: Daar had ge eerder moeten aan denken.

LOWIE: Hebt ge nu helemaal geen compassie?

ROSALIE: Geen fluit.

LOWIE: Maar kan ik nu echt niets doen om alles weer goed te maken?

ROSALIE: Ik zou niet weten wat.

LOWIE: Als ik u nu eens om vergiffenis vraag?

ROSALIE: Ge kunt het eens proberen.

LOWIE: Vergiffenis Rosalieke, het zal nooit meer gebeuren.

ROSALIE: Vraagt ge zo om vergiffenis?

LOWIE : Hoe anders? Zeg maar hoe ge het graag hebt.

ROSALIE: Op uw knieën om te beginnen.

LOWIE: Ja maar Rosalieke.

ROSALIE: Op uw twee knieën of anders helpt het niet.

LOWIE: (*jammerend*) Maar ik ben toch geen klein kind niet meer.

ROSALIE: Ge hebt u anders wel zo gedragen. Dus...

LOWIE: Ja Rosalieke. (*Lowie gaat op zijn twee knieën zitten voor Rosalie.*) Is 't zo goed?

ROSALIE: Nee, 't is niet goed. Met uw gezicht naar ginder. (*Rosalie wijst richting publiek.*)
Voordat ge echt om vergiffenis gevraagd hebt wil ik uw gezicht niet meer zien.

LOWIE: (*Lowie draait zich met het aangezicht naar het publiek*) Zo dan? Is dat goed?

ROSALIE: Dat staat mij al beter aan.

FREE: Lowie, nu moest ge uzelf daar eens zien zitten.

LOWIE: Hou er het zot nog mee. Plezant is anders zulle.

FREE: Dat zal wel. 't Is helemaal geen zicht.

FRIEDA: Ik vind dat een heel schoon zicht. Vooruit!

FREE: Vooruit? Naar waar vooruit? Ge wilt toch niet zeggen?

FRIEDA: Goed geraden. Naast Lowie. Op uw knieën. Ge zijt allebei even schuldig.

FREE: Doe nu eens niet belachelijk he.

FRIEDA: Als gij een vreemde vrouw in huis haalt terwijl ik weg ben en ik eis dat gij daarvoor vergiffenis vraagt, doe ik dan belachelijk? Op uw knieën zeg ik! Naast Lowie! Of ik laat u stikken!

FREE: 't Is al goed. Als ge niet wilt lossen. (*Free zet zich aarzelend naast Lowie op zijn knieën.*)

LOWIE: En wat moeten we nu doen?

FREE: Zegt het maar, want als het van ons komt is het toch weer niet goed.

(De vrouwen staan achter de mannen. Ze wisselen kwinkslagen, triomferen en genieten zienderogen. Ze hebben alle moeite om hun lach in te houden.)

FRIEDA: Gij moet niets doen. Alleen iets zeggen. En wij zullen zeggen...

ROSALIE: Wat gij moet zeggen. En ge moet het menen want anders telt het niet. Wij beginnen: Ik Lowie Vandersteen...

LOWIE: Ik Lowie Vandersteen...

FRIEDA: En ik Free Verachter...

FREE: En ik Free Verachter...

ROSALIE: Wij vragen heel nederig vergiffenis.

LOWIE en FREE: Wij vragen heel nederig vergiffenis.

FRIEDA: Omdat wij u bedrogen hebben met een andere vrouw.

FREE: Ik heb u niet echt bedrogen zulle.

LOWIE: Nee, hij had zijn harnas aan.

FRIEDA: Ik ken die zijn harnas. Nazeggen!

LOWIE en FREE: Omdat wij u bedrogen hebben met een andere vrouw.

ROSALIE: En gezondigd hebben in gedachten, woorden en daden.

FREE: Die daden, dat is niet voor mij zulle.

FRIDA: Pak ze er toch maar bij. Ge had goesting genoeg.

LOWIE en FREE: En gezondigd hebben in gedachten, woorden en daden.

ROSALIE: Wij zijn er ons van bewust dat we niet ongestraft kunnen blijven.

LOWIE: Nu gaat het komen.

ROSALIE: Nazeggen!

LOWIE en FREE: Wij zijn er ons van bewust dat we niet ongestraft kunnen blijven.

ROSALIE: Daarom zullen we alle dagen 's morgens het eerste opstaan en voor 't ontbijt zorgen.

LOWIE: Moet dat nu echt?

ROSALIE: Voor die Duitse madam was dat toch geen probleem.

LOWIE: Ja maar, dat was anders zulle.

ROSALIE: Was die misschien beter dan ik?

LOWIE: Nee dat zeker niet. Ik wilde alleen indruk maken.

ROSALIE: Maak dan nu maar indruk op mij. Ge krijgt de kans. Alle dagen van de week.

LOWIE: Maar 's Zondags mag ik toch uitslapen he?.

ROSALIE: Alle dagen van de week zeg ik.

FREE: Maar als het 's avonds heel laat geworden is in 't café?

FRIEDA: Dat telt niet. (*korte stilte*) Awel, wij horen niets.

LOWIE en FREE: Daarom zullen we sommige dagen...

ROSALIE en FRIEDA: Alle dagen!

LOWIE en FREE: Alle dagen 's morgens het eerste opstaan en voor 't ontbijt zorgen.

FRIEDA: De afwas doen, het bed opmaken, kuisen, wassen, strijken en het stof afdoen.

FREE: Stop! Daar blijft voor u niets meer over.

LOWIE: Dat is juist. Gij gaat u vervelen zulle.

ROSALIE: Ons vervelen? Geen sprake van he Frieda?

FRIEDA: Bijlange niet. Wij hebben nog meer dan genoeg te doen. Fietsen, wandelen, winkelen, koffieklets. Allee, komt er nog wat van?

LOWIE en FREE: De afwas doen, het bed opmaken, kuisen, wassen, strijken en het stof afdoen.

ROSALIE: Tot slot beloven we u plechtig met de hand op het hart...

LOWIE en FREE: Tot slot beloven we u plechtig met de hand op het hart...

FRIEDA: Met de hand op het hart heeft ze gezegd.

LOWIE en FREE: (*leggen de hand op het hart*) Tot slot beloven we u plechtig met de hand op het hart...

ROSALIE: Dat we volgend jaar onder ons getwee op bedevaart gaan naar Lourdes.

(*Lowie en Free veren recht.*)

FREE: Dat bestaat niet!

FRIEDA: Dat bestaat heel zeker.

LOWIE: Is te voet naar Scherpenheuvel ook niet goed?

ROSALIE: Nee. Naar Lourdes hebben we gezegd.

LOWIE: Nooit begot!

ROSALIE: Dan weet ge waar de deur staat.

FRIEDA: En gij kunt volgen.

LOWIE: Dat kunt ge ons toch niet aandoen? Naar Lourdes verdomme.

ROSALIE: En waarom niet?

LOWIE: We kunnen u hier toch niet achterlaten. Helemaal alleen.

ROSALIE: Wie zegt dat wij alleen blijven? Ik heb meer dan één oud lief zulle.

LOWIE: Maar gij zoudt mij nooit bedriegen Rosalieke. Zoiets zoudt ge niet eens kunnen.

ROSALIE: Dat dacht ik van u ook Lowie. Daar was ik zelfs honderd procent zeker van.

LOWIE : 't Is al goed. Ik snap het al. Gij meent dat niet van Lourdes.

ROSALIE: Ik denk niet dat gij het snapt. Wij menen dat wel van Lourdes. Een bedevaart naar Lourdes als penitentie. Dat is de bedoeling.

FREE: Kunt ge nu echt geen ander reis bedenken? Benidorm of zo?

ROSALIE: Nee, ge hebt geen ander keus. En nu knielen, beloven of vertrekken.

LOWIE en FREE: (*knielen terug neer*) Dat we volgend jaar onder ons getwee op bedevaart gaan naar Lourdes omdat we geen ander keus krijgen.

LOWIE: Was het dat?

ROSALIE: Dat was het. Ge moogt rechtstaan.

(*Lowie en Free staan recht.*)

FREE: Ik heb mij nog nooit zo vernederd gevoeld.

FRIEDA: Dan zult ge nu wel beseffen hoe vernederd wij ons gevoeld hebben. Niet waar Rosalie?

ROSALIE: Als ge dat maar weet. Ik hoop dat ge uw leske geleerd hebt.

FREE: Kom we zijn weg. 't Is hier meer dan genoeg geweest.

(*Free en Frieda vertrekken links voorbij het raam.*)

Zevenentwintigste tafereel: Lowie - Rosalie.

LOWIE: Mag ik nu echt blijven Rosalieke?

ROSALIE: Ja 't is goed.

LOWIE: En is alles terug gelijk als vroeger?

ROSALIE: Dat kan ik zo direkt niet beloven. Dat moet slijten. Dat heeft wat tijd nodig.

LOWIE: Dat versta ik. Ik zal geduld hebben zulle.

ROSALIE: Dat zal nodig zijn.

LOWIE: En heel hard mijn best doen.

ROSALIE: Dat is goed.

LOWIE: En heel goed voor u zorgen.

ROSALIE: Meent ge dat echt?

LOWIE: Ja verdomme. Gij moogt mij alles vragen wat ge maar wilt.

ROSALIE: Echt alles?

LOWIE: Jazeker, echt alles.

ROSALIE: Awel hè, daar is één ding dat ik echt heel graag zou willen.

LOWIE: Zeg het maar, ik zal het direkt doen.

ROSALIE: Nu direkt al?

LOWIE: Ja nu direkt, onmiddellijk, op staande voet.

ROSALIE: Op staande voet zal nogal moeilijk gaan vrees ik.

LOWIE: Maar nee gij. Als het voor u is kan ik alles. Laat maar horen.

ROSALIE: Awel hè... zoudt ge met mij ook eens tuut tuut tuut willen doen?

LOWIE: Als het dat maar is! Tut / tut tut / tuut tut / tuut tut tut / tut !

ROSALIE: Ja maar, wat wil dat zeggen?

LOWIE : Dat wil zeggen: EINDE !

ROSALIE: Maar we waren nog niet eens begonnen!

LOWIE: Oh, gij bedoelt die tuut tuut tuut!

ROSALIE: Ja jong!

LOWIE: Daar gaan we direct werk van maken. Kom!

(Lowie neemt Rosalie bij de hand en trekt ze mee de gang in naar de slaapkamer)

DOEK

EINDE

